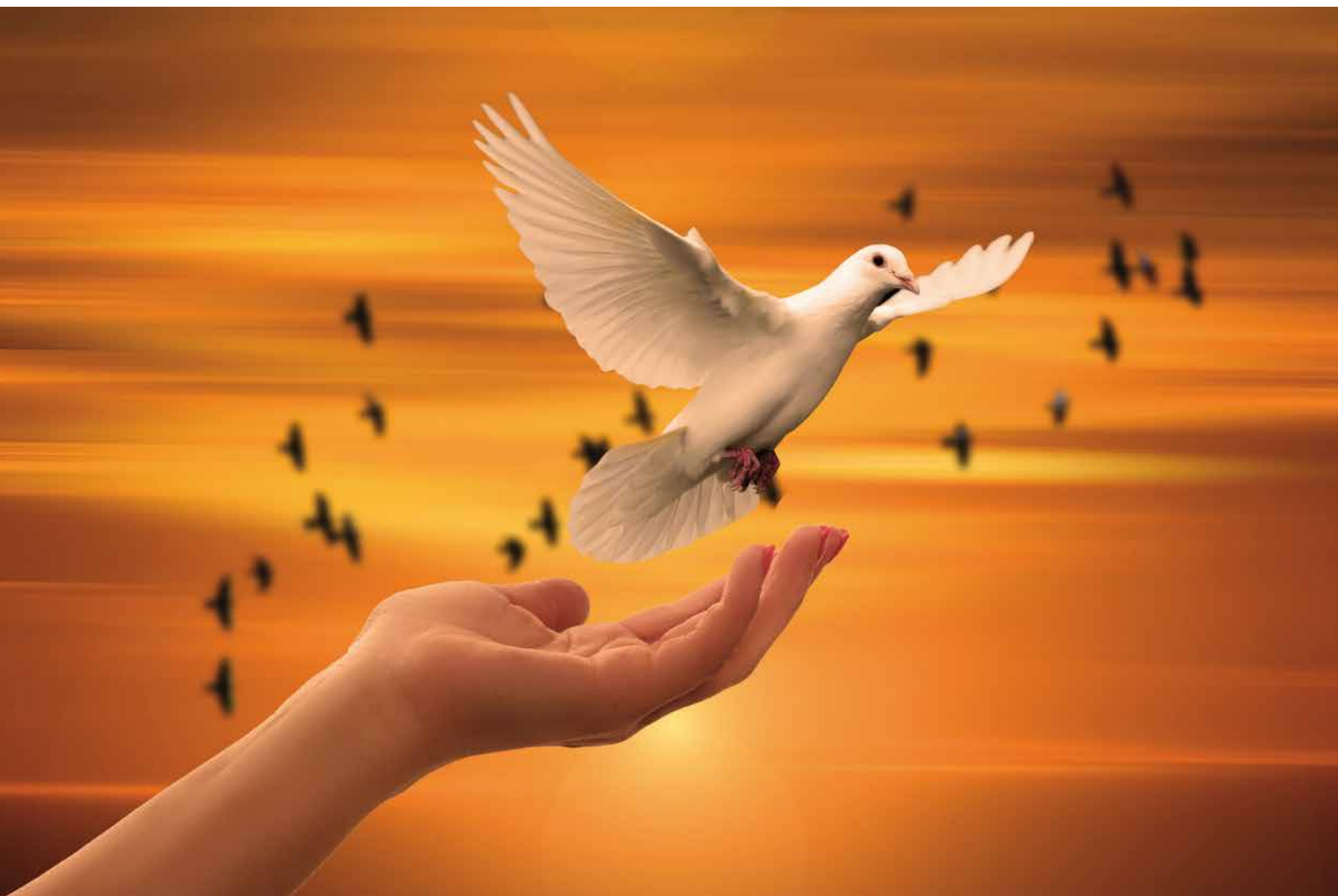

Onderweg

Parochie **HH. Twaalf Apostelen**

Jaargang 9 - nummer 6

In dit nummer o.a.

Marga Engelage

WJD@Home

In de spotlights

Jan van der Meer

Inhoud

Jaargang 9, nr. 6

Periode 21 augustus t/m 10 oktober 2021

Colofon/Voorwoord	2
Van de pastores	3
Marga Engelage met pensioen!	4
Van de bestuurstafel / Parochiële startzondag	5
Huub Oosterhuis / PCI zoekt bestuursleden / De ecologische zonde	6
PCI in historisch perspectief /	
TV-mis vanuit Lourdes	7
Maria, de moeder van Jezus	8
In de spotlight: Jan van der Meer	9
Icoon van Maria	10
Wat doe jij in vredesnaam?	11
De nalatenschap van kardinaal Simonis / Jozefjaar: gebedskaarten verkrijgbaar	12
Bijlage Vieringschema	13
Vieringschema	14
Kids & Teens	16
Uit de geloofsgemeenschappen	18
Een kaarsje opsteken in Borculo	32

Verschijningsdatum volgend nummer:

Nr. 7: 1 oktober 2021

betreft periode 9 okt. t/m 28 nov. 2021

Inleveren kopij tot 10 september

COLOFON

Redactie

Joost van Duin
Hans Limbeek
Magda van Ommen
Gerri te Vaarwerk
Huub Winkeler

Onderweg verschijnt 7 x per jaar

De parochie heeft een ANBI status.

Bankrek.nr.: **NL97RABO0155113046**

Ook voor uw bijdrage aan *Onderweg*
o.v.v. uw locatie.

Internet: **www.12apostelen.nl**

E-mail: **redactie@12apostelen.nl**

Vormgeving: Repro Design, Deventer

Foto omslag: Vredesweek, pag. 11

Telefoonnummer voor:

**Ziekenzalving, ziekenzegen
en uitvaart 06 103 19 638**

Voorwoord

De woorden 'stilstaan' en 'verdergaan' komen bij mij geregeld in gedachten. Tijdens mijn vakantie 'sta ik stil'. Ik rust uit, lees boeken die al heel lang op de plank liggen en geniet van de rust en ruimte om mijn heen. Na de vakantie kan ik dan weer energiek verdergaan, thuis en op mijn werk. Tijdens het samenstellen van deze *Onderweg* komen 'stilstaan' en 'weer verdergaan' ook bij mij op. Stilstaan omdat er vanwege de coronamaatregelen niet zoveel mogelijk is. Maar men gaat nu verder, werkgroepen pakken enthousiast de draad van vóór de pandemie weer op; er worden weer activiteiten gepland: de startviering, de Eerste Heilige Communie voor de kinderen uit het cluster Quintus, de parochiële vormselviering, een lezing van Huub Oosterhuis, en de Wereldjongerendagen in eigen land. Ook in de geloofsgemeenschappen zijn er initiatieven om na een periode van stilstaan weer verder te gaan. Marga Engelage stond op een keerpunt: ze stond stil bij haar werkzame leven als parochiaal werker en gaat nu verder als pensionado. Het leven van pastoor Harry Scheve stond ook even stil, maar langzaam aan gaat hij verder op weg naar genezing. Ik spreek de wens uit dat we allen samen verdergaan in onze parochie.

Magda van Ommen

Bestuur parochie HH. Twaalf Apostelen

J.G.M. (Harry) Scheve, pastoor

J.G.M. Pauw, administrator

Mevr. C.A.L.S. (Ineke) Peterse-Giesen, secretaris

C.H.J. (Kees) Koersvelt, penningmeester

H.G.J. (Herman) Heuver, portefeuille gebouwen en begraafplaatsen

H.J.B. (Huub) Winkeler, portefeuille personeels- en vrijwilligersbeleid en portefeuille communicatie

PCI - Noodhulp

Heeft u om wat voor reden dan ook hulp nodig? Neem contact op met de Parochiële Caritas Instelling (PCI)
Email: pci@12apostelen.nl
www.pci12apostelen.nl

Contactgegevens parochie HH. Twaalf Apostelen

Pastoraal Team

J.G.M. (Harry) Scheve, pastoor,
Kerkstraat 9, 7256 AR Keijenborg
e-mail: h.scheve@12apostelen.nl

Secretariaat Parochie

**Mieke Degen, Petra Hulman
en Magda van Ommen**

Van Heemstrastraat 4, 7204 GJ Zutphen;
tel.: 0575 711310;
dinsdag t/m vrijdag 9.00-12.00 uur
e-mail: secretariaat@12apostelen.nl

Contactgegevens geloofsgemeenschappen

De contactgegevens van de geloofsgemeenschappen kunt u vinden op de betreffende locatiepagina's vanaf blz. 18.

Assistentie Pastoraal Team

Diaken A.J.M. (Anton) Bos

tel.: 06 44902208
e-mail: a.bos@12apostelen.nl

Diaken G.G.M. (Günther) Oude Groen

Telefonisch spreekuur voor zieken en ouderen:
dinsdag 18.30-19.30 uur, tel.: 0545 272320
e-mail: g.oudegroen@12apostelen.nl

L.M.J.F. (Laura) van de Kam

parochiemedewerker, tel.: 06 39639364
e-mail: l.vandekam@12apostelen.nl

G.J.A.M. (Gerry) Spekkink-Beunk

parochiemedewerker, tel.: 06 47153610
e-mail: g.spekkink@12apostelen.nl

Vertrouwenspersoon

Gerry Spekkink kan door medewerkers en vrijwilligers vertrouwelijk worden geraadpleegd bij ongewenste omgangsvormen binnen de parochie.
tel.: 06 47153610
e-mail: g.spekkink@12apostelen.nl

Pastoor Harry Scheve is herstellende van Covid-19. Hij heeft nog een lange weg te gaan. We wensen hem beterschap en heel veel sterkte bij zijn revalidatie. Onderstaand artikel schreef pastoor Scheve voor de rubriek 'Van de pastores'.

Post-coronatijd

Misschien denkt u dat ik dit artikel in *Onderweg* wel zal besteden aan corona en al haar gevolgen, mede omdat ikzelf zwaar ben getroffen door deze ziekte. Het tegendeel is waar. Ik wil u namelijk meenemen naar de tijd die komen gaat. Ik wil graag een vraag met u allen delen: mogen wij negatief gestemd zijn over de kerk in de toekomst?

Als u alles wilt laten zoals het altijd was, dan mag u zeker negatief zijn voor de komende tijd en weinig heil zien. Wie wil worden meegenomen naar een kerkgemeenschap die nieuwe vragen durft te stellen en zekerheden kan loslaten, zal zeker positieve gedachten ontdekken.

De komende jaren wordt het onrustig in onze parochie. Op de eerste plaats kunnen we er niet aan ontkomen kerken te sluiten, alleen al vanwege het feit dat het aantal kerkgangers en vrijwilligers aan het krimpen is. We zien dat de meesten van ons behoorlijk aan het vergrijzen zijn. Ikzelf ontdek niet één donkerblond haartje meer op mijn hoofd. Hoe je het ook wilt bekijken, we worden allemaal ouder. Is het erg om ouder te worden? Nee, helemaal niet, op elke leeftijd mag je uitdagingen blijven zien. En ... hoe gek het ook klinkt, in het krimpen van onze huidige parochie zitten veel uitdagingen verborgen. Het is nu de kunst om deze uitdagingen met elkaar te ontdekken. We moeten deze kunst niet alleen leren, maar vooral het lef tonen om met elkaar de schouders eronder te zetten.

De afgelopen tijd heeft deze gedachte mij erg beziggehouden. Hoe moet het verder met onze parochie? Hoe moet het verder als er eigenlijk geen pastoraal team meer is? Misschien (ik hoop het) mogen we iets van uitbreiding tegemoetzien, maar dat is niet vanzelfsprekend. Allemaal vragen die bij mij naar boven komen en die ik met u allen wil delen.

Dit artikel geeft geen klinkklare antwoorden maar wel een uitnodiging om positief mee te denken. De afgelopen jaren heeft ons parochiebestuur heel hard gewerkt om juist de toekomst te faciliteren. Al jaren wordt er gesproken over decentraliseren of centraliseren. Het blijkt heel moeilijk om de juiste koers te vinden voor de toekomst van de parochie. Eén vraag kwam steeds naar

boven drijven. Moeten we alles in elke geloofsgemeenschap behouden of moeten we inzetten op vergaande samenwerking? Juist in deze context kan een nieuw parochiecentrum van fundamenteel belang zijn. Ons parochiebestuur heeft dit project zorgvuldig voorbereid. Jammer dat het bestuur niet altijd wordt begrepen. Voor de toekomst is het belangrijk om goed met elkaar te blijven communiceren.

Een gedachte die ons wellicht kan inspireren

Vroeger werden de zondagen door het jaar de 'zondagen na Pinksteren' genoemd. De liturgische kleur voor deze zondagen is groen. Groen is de kleur van hoop en inspiratie. Wie wordt er niet gelukkig als je al het mooie groen om je heen ziet? In de Byzantijnse traditie is de kleur van Pinksteren niet rood maar groen, en dat zegt heel veel. Dat betekent voor mij (en ik hoop ook voor u) dat je op deze 'gewone' zondagen je moet blijven laten inspireren. Laat de Heilige Geest bij u allen werken. Juist deze Heilige Geest werkt altijd en bij iedereen, al zal de een het anders ervaren dan de ander.

Het lezen van enkele filosofen die schijnbaar hun christelijk geloof hadden afgezworen maar juist grote Godzoekers waren, heeft mij de afgelopen tijd geïnspireerd. De Belgische filosoof Erik Meganck heeft hierover een moeilijk maar zeer inspirerend boek geschreven. Durft u het aan om het te lezen? Het is de moeite waard! Het kan je helpen om religieus om te gaan met deze tijd van ontkerkelijking.

Laten we in Godsnaam met elkaar op weg gaan, moeilijke paden betreden en vooral: elkaar blijven inspireren. We weten dat de Eeuwige ons zal begeleiden.

Pastoor Harry Scheve

Leestip: *Religieus Atheïsme; postmoderne filosofen over God en godsdienst.*
Erik Meganck. Damon Eindhoven
ISBN 978 94 6340 2941

Marga Engelage met pensioen!

Op woensdagnamiddag 30 juni jl. hebben wij in een gezellig samenzijn afscheid genomen van Marga Engelage als pastoraal werker van de parochie HH. Twaalf Apostelen. Haar man Dirk, verdere familie, vrienden, collega's en oud-collega's – in totaal zo'n 30 personen – konden ondanks de coronamaatregelen gelukkig toch nog worden uitgenodigd. Marga, Dirk en genodigden waren aanwezig bij Hotel Bakker in Vorden, waar Ineke Peterse, secretaris van het parochiebestuur, iedereen verwelkomde met een kort woordje en het uitbrengen van een toast. Vervolgens ging het gezelschap aan tafel.

Tijdens het diner sprak Huub Winkeler namens het parochiebestuur Marga toe: "Afscheid nemen van je werk is een bijzonder moment, zeker als je jarenlang als pastor in parochies werkzaam bent geweest." Marga's verdiensten lagen vooral op het vlak van de pastorale nabijheid. Met haar collega's heeft ze verschillende projecten opgestart. Dat deed ze met verve en enthousiasme in de hoop en overtuiging dat er na het zaaien toch vooral iets ging groeien. De laatste tijd kwamen veel taken op haar schouders te liggen. Voor onze parochie met z'n 14 geloofsgemeenschappen had ze langer mogen blijven. Maar haar beslissing om met pensioen te gaan, werd alom gerespecteerd. Heel veel dank zijn we Marga verschuldigd. Wij wensen haar nog een heel fijne tijd. Als vrijwilliger blijft Marga actief: ze zal voor onze parochie bezinningsmails blijven schrijven en daarnaast werkt ze verder aan haar diaconale poppenproject.

Ook collega Laura van de Kam nam namens de leden van het breed parochieel team het woord. Laura: "Aanstekelijk was je enthousiasme om samen met je collega's en parochianen mooie diensten voor te bereiden, de vormselwerkgroep te ondersteunen en vele avonden te besteden aan speciale spirituele

onderwerpen." Ook memoreerde Laura Marga's veelzijdigheid in de vele diaconale zaken waar ze als pastor in de (parochie)praktijk mee te maken kreeg. Laura: "Bijzonder jammer dat je weggaat, maar nogmaals veel dank voor de afgelopen jaren!"

Helaas was er door Covid-19 geen mogelijkheid alle parochianen uit te nodigen voor een groot afscheidsfeest. Maar, zonder dat Marga daar weet van had, waren de parochianen via informatie op een inlegvel in ons parochieblad *Onderweg*, toch nog in de gelegenheid enigszins persoonlijk afscheid te nemen van Marga. Velen hadden de moeite genomen om met een kaartje, mailtje of op andere wijze Marga te bedanken voor haar parochiële werk. Al deze kaarten en andere blijken van belangstelling werden haar door Ineke Peterse en Petra Hulman aangeboden in een poppenwagen, die in haar poppenproject ongetwijfeld een goede bestemming vindt. Marga was daardoor bijzonder verrast, wat ze in haar dankwoordje op het einde van de avond liet blijken.

Marga en Dirk, wij wensen jullie een heel fijne tijd toe!

Het parochiebestuur

Bedankt

Op 30 juni heb ik in verband met de corona in kleine kring afscheid genomen van de parochie HH. Twaalf Apostelen. Ik kijk terug op een hartverwarmend afscheid. Het deed en doet mij erg goed al die lieve mensen en mooie toespraken met zoveel waardering (ook bij mijn laatste vieringen).

Als afscheidscadeau kreeg ik een leuke poppenwagen met pop en vele kaarten met mooie zelfgemaakte teksten en hartverwarmende waardering en wensen.

Prachtige kaarten, en heel veel giften en cadeaus. Ik werd er verlegen van. Daar kan ik de komende tijd heel veel kinderen blij mee maken. Want zoals u weet ga ik door met mijn diaconale project garderobes haken en naaien voor poppen. De poppen, sommigen met een reiswieg of wiegie, worden in december gegeven aan gezinnen die het niet breed hebben.

Ook de bezinningsmail zal ik blijven voortzetten.

Nu ga ik van mijn vervroegd pensioen genieten.

Maar eerst uitrusten. Afkicken van het werk en een nieuw ritme vinden. Alles loslaten wat ik in die afgelopen jaren heb meegemaakt en gedaan. Waarvoor ik mij heb ingezet. De vele ontmoetingen en gesprekken, projecten, vergaderingen, de beleidsprocessen, de zorgen over de toekomst van de parochie met alle 14 geloofsgemeenschappen. Nu is er tijd om nieuwe energie op te doen en nieuwe wegen te gaan.

Heel veel dank voor het in mij gestelde vertrouwen, voor de momenten die we samen zijn opgetrokken en voor alles wat we samen hebben gedeeld. Ik wens u allen veel liefde en zegen toe, voor u persoonlijk en voor de mensen die u dierbaar zijn. Ik wens u veel inspiratie en bezieling en kracht van de Heilige Geest om de parochie de toekomst in te dragen met elkaar. Het ga u goed. En wellicht komen we elkaar wel eens tegen in het mooie gebied van onze parochie.

Hartelijke groet,
Marga Engelage-van Langen,
pastoraal werker

VAN DE BESTUURSTAFEL

Terwijl ik dit stukje schrijf is de vakantieperiode in volle gang. Het dagelijkse leven ligt vrijwel stil en velen proberen van het mooie weer te genieten. Hopelijk is iedereen na de vakantie weer uitgerust en klaar voor alles wat na de zomer weer gaat beginnen.

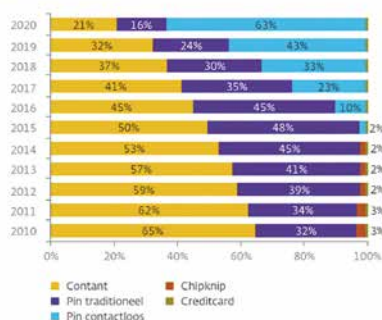
De coronabesmettingen vertonen weer een dalende lijn en inmiddels zijn er 20 miljoen vaccinaties gegeven. We hopen ook in de kerken zo langzamerhand weer terug naar normaal te kunnen. Het zou fijn zijn als er weer meegezongen zou kunnen worden en je niet meer hoeft te reserveren om de eucharistievieringen bij te wonen.

Waar ik als penningmeester tegenaan loop is dat het steeds moeilijker wordt om bij banken contant geld, en dan vooral muntgeld, te storten. De banken sluiten steeds meer filialen: in 2016 waren er nog 1.670 bankkantoren en in 2020 nog maar 970. Dit heeft tot gevolg dat we binnen onze parochie alleen nog in Zutphen muntgeld kunnen storten. Ook rekenen de banken steeds hogere kosten voor geldstortingen. Van het totaal aantal betalingen vindt inmiddels nog maar 21% contant plaats, de rest via pinbetalingen.

Als parochie moeten we ons zo langzamerhand gaan bezinnen op andere methoden om te collecteren en kaarsengeld te ontvangen. Je kunt bijvoorbeeld denken aan betalen met een QR-code. Wel is hiervoor een mobiele telefoon vereist. Ik ben me ervan bewust dat niet elke kerkbezoeker zo'n telefoon heeft of hiervoor wil gebruiken. Het moet dus mogelijk blijven om met contant geld te blijven betalen. Inmiddels kan in Zutphen met een QR-code betaald worden. Onderzocht zal worden of dit in de praktijk ook gebruikt wordt. Dit onderwerp zal dit najaar in ieder geval op de agenda komen van het penningmeesteroverleg.

Ik wens u allen een goede zomer toe.
Kees Koersvelt, penningmeester

Verdeling totale aantal betalingen naar betaalmiddelen

Parochiële startzondag

Op de eerste zondag in september 2020 was de traditionele parochiële startzondag gepland. Door de ons bekende en beruchte coronapandemie kon deze niet doorgaan en dat kon zelfs niet in september 2021. Nu versoepelingen zijn doorgevoerd en het ernaar uitziend dat binnen afzienbare tijd meer kerkgangers in een kerk worden toegelaten en koorleden weer mogen zingen, grijpt het parochiebestuur het feest van Christus Koning aan om met een 'startviering' niet alleen de overgang te vieren van het oude naar het nieuwe kerkelijk jaar, maar ook de overgang van pandemie naar coronavrij. Dit feest is ook een mooie gelegenheid om te werken aan een nieuwe parochiële realiteit. Het feest van Christus Koning is op zondag 21 november.

Noteer 21 november 2021 alvast in uw agenda.

De startviering vindt plaats in de **Christus Koningkerk in Vorden**.

Tijd: van 10.00 uur tot 12.30 uur.

In het volgende nummer van *Onderweg* volgt uitgebreide informatie over deze startviering. Het definitief doorgaan van de startviering is onder voorbehoud! Het coronavirus kan alsnog roet in het eten gooien.

In september 2019 was de startviering in de H. Willibrordkerk in Steenderen.

‘Inhaalavond’ met Huub Oosterhuis

Doordat hij op 17 oktober 2019 op strikt doktersadvies thuis moest blijven, moest de ‘Avond met Huub Oosterhuis’ in de Lochemse Gudulakerk worden omgezet in een ‘Avond over Huub Oosterhuis’. Hoewel de theoloog Kees Kok, al bijna 60 jaar de rechterhand van Huub Oosterhuis, hem op fenomenale wijze verving en er een heel mooie avond van wist te maken, zijn we blij dat we op maandag 25 oktober a.s. alsnog de ‘Avond met Huub Oosterhuis’ kunnen organiseren.

Die avond zal in de Gudulakerk in Lochem door Huub Oosterhuis (spreekstem en toelichting), Antoine Oomen (vleugel) en Heleen Oomen en Mark Walter (zang) de ‘Abrahamcyclus’ worden uitgevoerd. Antoine Oomen, componist van heel veel liederen van Huub Oosterhuis, geeft de volgende toelichting op de Abrahamcyclus. “Huub Oosterhuis en ik hebben samen de Abrahamcyclus geschreven. Tien gedichten over Abraham, Isaak, Ismaël, Sara en Hagar zijn door mij op muziek gezet voor twee zangstemmen, spreekstem en piano.”

De Abrahamcyclus is nog maar twee keer eerder uitgevoerd. Het is dus heel bijzonder en fijn dat Huub Oosterhuis op 25 oktober naar de Lochemse Gudulakerk komt. Iedereen, jong en oud, is van harte welkom. Zet deze avond nu al in uw agenda, want de kans dat u nog eens zo’n geweldige mogelijkheid krijgt, is wel heel klein. In het volgende nummer van *Onderweg* (nummer 7) krijgt u meer informatie over deze speciale avond. Wilt u nu al meer informatie, dan kunt u terecht bij Wim Boelens (contactpersoon), telefoon 0575 – 491 123, e-mail wjboelens@boelens.net.

Gerrit te Vaarwerk

PCI zoekt nieuwe bestuursleden

Het PCI-bestuur bestaat uit vijf personen en is op zoek naar nieuwe bestuursleden. Van één van onze bestuursleden is de benoemingstermijn inmiddels verstreken, maar het bisdom heeft bij wijze van hoge uitzondering de benoemingstermijn tijdelijk verlengd. Ook voor andere bestuursleden zit de benoemingstermijn er binnenkort op. Om te voorkomen dat voor het leuke maar vooral ook noodzakelijke werk onvoldoende bestuursleden zijn, doen wij een dringende oproep op u.

We vergaderen ca. acht keer per jaar. De agenda van onze vergaderingen is vooral gevuld met de beheeraspecten van het vermogen en met de organisatie en besteding van de beschikbare middelen door de verschillende lokale werkgroepen. Is uw belangstelling gewekt of wilt u meer weten, dan kunt u contact met mij opnemen. Ons e-mailadres staat op pagina 2.

Theo Venneman,
voorzitter PCI parochie HH. Twaalf Apostelen

De ecologische zonde

We leven in een tijd waarin verschillende crises door elkaar lopen. Want naast de coronapandemie hebben we ook te kampen met een ongekende klimaatverandering. De coronapandemie heeft waarschijnlijk ook te maken met het ruïneren van ecosystemen: daardoor springen virussen makkelijker over van dier op mens. Dat de opwarming van de aarde te maken heeft met menselijk gedrag staat inmiddels wel vast. Was het eerst nog de ver-van-mijn-bed-show met enorme bosbranden in Siberië en Australië, met hitterecords in noordelijk gelegen landen als Canada en de VS, met overstromingen in China en India, sinds deze zomer heeft het ook ons land bereikt met een overstroming in Zuid-Limburg, die een enorme schade veroorzaakte. Net over de grens in België en Duitsland vielen zelfs een kleine 200 doden te betreuren.

Wat moeten wij katholieken hiermee? Ik moest denken aan de paus. In 2015 schreef Franciscus een milieuencycliek, *Laudato Si* (Geprezen zijt Gij), met als centrale boodschap: het opwarmen van de aarde en de gewetenloze uitbuiting van de natuurlijke reserves bedreigen de toekomst van onze planeet. De paus roept op tot een wereldwijde ecologische bekeering, want het is de mens die deze rampen veroorzaakt. In *Laudato Si* schrijft Franciscus dan ook dat ‘de menselijke wezens de biologische diversiteit in de schepping van God verwoesten; dat de menselijke wezens de integriteit van de aarde in gevaar brengen en bijdragen aan de klimaatverandering door de aarde te beroven van haar natuurlijke wouden of door haar vochtige zones te verwoesten; dat de menselijke wezens het water, de bodem, de lucht vervuilen: dat zijn allemaal zonden.’

Op 15 november 2019 sprak paus Franciscus de deelnemers aan het Wereldcongres van de Internationale Associatie van Strafrecht toe. In die toespraak liet hij weten de zonden tegen het milieu, veroorzaakt door consumentisme (denk o.a. aan de overconsumptie van vlees en het massale vliegen) en winstbejag op te willen nemen in de catechismus. Ik denk dat deze zomer meer dan ooit duidelijk geworden is dat de woorden van de paus bijzonder serieus genomen moeten worden. Zowel door de politiek als door de individuele mens. Gek eigenlijk dat zo’n encyciek en een nieuwe catechismus nodig zijn, want dat we de rentmeesters zijn van de aarde wisten we toch al veel langer?

Hans Limbeek

PCI in historisch perspectief

Tijdens vakanties en fietstochten kan ik het niet laten om kerken te bezoeken. Zo hebben we enkele dagen gefietst langs kerken in de Groningse wierdendorpen. De wierden (terpen) zijn een overblijfsel uit de grijze historie van de strijd van de Nederlanders tegen het water. Uit de beschrijving van de geschiedenis van die kerken blijkt dat ze vaak al dateren uit de 12e en 13e eeuw en in de loop van de jaren zijn uitgebreid en verbouwd. Mij viel de soberheid van de kerken op. Het waren geen kerken van een (actieve) katholieke geloofsgemeenschap, maar in sommige kerken waren de diaconie en de activiteiten en doelstelling van de PCI (armoede bestrijden) nog steeds zichtbaar aanwezig. Een kluisje in de muur met opschrift voor onze armen was veelzeggend, net als de foldertjes die in sommige kerken lagen. Door alle eeuwen heen hebben we zorg gevoeld voor minderbedeelden en mensen die financiële ondersteuning nodig hebben.

Ook ons PCI-bestuur en onze parochie mogen zich gelukkig prijzen met parochianen die in het verleden schenkingen hebben gedaan. Zo kan ik u in dit artikel iets vertellen over een schenking uit 1887, dus al 134 jaar geleden, die nu weer actueel is. In 1887 hebben twee broers op de grens van Zutphen en Eefde een boerderij met gronden aan de PCI, het kerkbestuur en de pastoor van de parochie geschonken. De beide broers hadden geen nakomelingen en hadden de wens om hun 'goed' aan de katholieke kerk te schenken met als voorwaarde dat de kerk zorg had voor hun laatste levensjaren, het overlijden en het begraven. In het testament stond dat ze zolang ze nog in staat waren op de boerderij te leven zij daar mochten blijven, maar als dat niet meer ging zij een plekje zouden krijgen in het Sint Elisabeth gesticht, het huidige Sutfene achter de Sint Jan in Zutphen. De opbrengsten uit de boerderij moesten in een bepaalde verhouding verdeeld worden over het toenmalige armenbestuur, het parochiebestuur en de pastoor, die toen voor het levensonderhoud nog afhankelijk was van de parochianen. Nu krijgen pastoors een vastgesteld salaris.

Het armenbestuur (het huidige PCI-bestuur) kreeg het eigendomsrecht over het geheel. De boerderij is inmiddels afgebroken en de ondergrond is door diverse transacties niet meer volledig intact. Het bijzondere is dat op dit moment de verkoop van een groot gedeelte van die oorspronkelijke grond aan de orde is. De gronden liggen tegenwoordig dicht bij Epse en zijn verpacht aan een boer. Maar op de gronden rust een bestemmingsplan waarbij deze in de toekomst een bedrijventerrein wordt. Alle gelegenheid en aanleiding om in de historie van die gronden te duiken.

Het testament is uit de archieven opgediept en daarin staat ook dat de beide broers de uitdrukkelijk wens hadden dat het onroerend goed in eigendom van het armenbestuur moet blijven en de revenuen ingezet dienen te worden voor de eerder genoemde doelen. Als PCI-bestuur hebben we dus in samenwerking met het parochiebestuur de taak om vervangende gronden te gaan aankopen, waarmee met de opbrengst (pachtgelden) de armoedebestrijding blijvend financieel kan worden uitgevoerd.

Al bijna 135 jaar hebben de opeenvolgende PCI-besturen met de opbrengsten van schenkingen armoede onder parochianen en anderen kunnen bestrijden. De continuïteit van de bron van inkomsten is dan weer voor lange tijd gegarandeerd en daar profiteren de minderbedeelden van. Zo ziet u maar hoe een schenking uit 1887 een blijvende waarde heeft en dat er zorgvuldig mee omgegaan wordt, volkomen in lijn met de wens van de erflaters. Ook uw schenkingen / donaties zijn van harte welkom. Als PCI-bestuur zijn we een zogenoemde ANBI-instelling. Dat betekent dat schenkingen afgetrokken kunnen worden van de belasting. Als u hierover vragen heeft, neem dan contact met ons op.

*Theo Venneman,
voorzitter PCI parochie
HH. Twaalf Apostelen*

TV-mis vanuit Lourdes

KRO-NCRV zendt op **zondag 12 september** de wekelijkse TV-Mis uit vanuit de Grot in Lourdes. Aanleiding voor deze bijzondere viering is het 100-jarig bestaan van de bedevaarten vanuit Limburg naar Lourdes. Vanwege de coronapandemie was het dit jaar nog niet mogelijk om grote groepsreizen te organiseren. Via de tv-uitzending kan iedereen die dat wil toch even op bedevaart naar Lourdes.

In 1921 werd in Maastricht een nieuwe organisatie voor bedevaarten naar Lourdes opgericht. Jarenlang werden deze reizen gemaakt onder de naam 'Limburgse Bedevaarten'. De organisatie is inmiddels opgegaan in het Huis voor de Pelgrim, dat ook bedevaarten naar tal van andere pelgrimsoorden organiseert. De TV-Mis op zondag 12 september is een van de eerste jubileumactiviteiten. Later dit najaar en volgend jaar wordt ook op andere manieren bij het jubileum stilgestaan.

De viering vanuit de Grot in Lourdes is op **zondag 12 september** te zien vanaf **10.00 uur** op NPO 2. Voorafgaand

daaraan wordt vanaf 9.45 uur het Geloofsgesprek uitgezonden, dat deze keer ook aan de bedevaarten naar Lourdes is gewijd.

Online (terug-)kijken kan via <https://kro-ncrv.nl/programmas/eucharistieviering> en <https://kro-ncrv.nl/programmas/geloofsgesprek>.

Jezus Onderweg

Maria, de moeder van Jezus

Bij het artikel over Maria in nummer 5 van Onderweg was niet vermeld dat er nog een tweede artikel zou volgen. De reeks zal later vervolgd worden met een artikel over Maria Magdalena.

De in 1969 voltooide Kerk van Maria Boodschap in Nazareth is in een moderne stijl gebouwd (zie foto). Daarover is in een eerdere *Onderweg* al eens uitgebreid geschreven. In deze kerk is een van de heiligste plaatsen uit het Christendom te vinden. Een grot, eens deel uitmakend van een onderkomen waar Maria volgens de overlevering het hemelse nieuws ontving dat zij moeder van Christus zou worden. 'Hij (de engel) trad bij haar binnen en sprak: Verheug U, Begenadigde, de Heer is met U' (Lucas 1: 28)

Jozef werd op bovennatuurlijke wijze ingelicht (Matt. 1:18-25) over haar conditie en nam haar mee naar haar eigen huis. Snel daarna kwam het bevel van keizer Augustus dat ze naar Bethlehem moesten afreizen vanwege de volkstelling. (Micha 5:2). Bethlehem lag ruim 80 mijl af van Nazareth. Onderdak vinden was niet gemakkelijk, de voor de hand liggende herberg (of khan, bedoeld voor vreemdelingen), was overvol. Ze trokken zich terug tussen het vee waar Maria haar zoon ter wereld bracht. Hij werd Jezus genoemd (Matt. 1:21) omdat hij het volk zou redden van de zonden.

Hierna volgt het opdragen in de tempel, de vlucht naar Egypte, en het jaar daarop de terugkeer naar Nazareth, waar het gezin zich vestigde (Matt. 2). Maria heeft daar dertig jaar gewoond in een nederige omgeving, mogelijk veel peinzend over

wat haar was overkomen. In die jaren is er één gebeurtenis opgetekend: zijn ouders raakten Jezus kwijt, maar vonden hem tussen de geleerden in de tempel (Luk. 2:41-52). Over Jozef wordt verder in de geschriften niet meer gesproken, mogelijk is hij in die periode overleden. Maria was aanwezig bij de bruiloft in Kana, waar Jezus water in wijn veranderde. Anderhalf jaar later was Maria in Kapernaüm (Matt. 12:46,48,49), waar Christus deze gedenkwaardige woorden sprak: "Wie is mijn moeder en wie zijn mijn broeders en zusters"? En hij strekte zijn hand uit naar zijn discipelen en zei: "Zie mijn moeder en mijn broeders!"

De volgende keer dat we wat van haar horen is, als ze met haar zuster en Maria Magdalena, Salome en andere vrouwen bij het kruis staat. (Joh. 19:26). Vanaf

dat moment nam Johannes Maria bij zich in huis. Ze was bij de kleine groep in de opperkamer na de Hemelvaart van Jezus (Hand 1:14). Vanaf die tijd wordt er in de geschriften niet meer over Maria gesproken. Wanneer en waar zij overleden zou zijn, is totaal onbekend.

Maria's andere zonen zijn Jozes (Jozef), Jacobus, Judas en Simon. Er waren ook zusters bij, maar die worden niet met name genoemd (Matt. 13:55-56; Mark 6:3).

Maria was een rechtstreekse afstammeling van koning David, wat Jezus het recht gaf om de Joodse troon te bestijgen, zowel door Maria als door adoptie door zijn pleegvader, Jozef. Al ruim twintig eeuwen is Maria een heilige, mythische, figuur in de rijke Roomse en ook orthodoxe kerktraditie. In de afgelopen jaren is haar 'rol' in bepaalde stromingen van het protestantisme weer aan het toenemen. In eerdere uitgaven van *Onderweg* hebben we al stil gestaan bij de verschillende bedevaartplaatsen waar Maria voor heel veel bedevaartgangers, volgers van allerlei geloven en bezoekers met een andere levensvisie, een heel belangrijke, inspirerende en spirituele rol is blijven vervullen. Maria leeft in vele harten voort.

Huib Winkeler

Pastor Jan van der Meer

‘God is niet te omvatten’

Op 27 mei jongstleden vierde pastor Jan van der Meer zijn 60-jarig priesterjubileum. Omdat hij tijdens zijn emeritaat 16 jaar werkzaam is geweest in onze parochie en ook nog altijd binnen onze parochiegrenzen woont, is dit een mooie aanleiding om eens nader met hem kennis te maken. Op maandagmiddag 19 juli bel ik bij hem aan in de Karel Doormanstraat in Zutphen. ‘Kom binnen,’ hoor ik via de intercom, ‘het is de zesde verdieping.’ Even later ontmoeten we elkaar op de balustrade. Pastor Jan van der Meer woont in de hoogste flat van Zutphen, vanuit zijn appartement heeft hij uitzicht op de oude binnenstad en de IJssel.

We nemen plaats in zijn met boeken gevulde woonkamer. Nadat hij koffie heeft ingeschonken steekt Jan van der Meer van wal. ‘Toen ik hier in 2000 kwam wonen was ik net met emeritaat gegaan. De toenmalige deken Gerard Geurts vroeg me of ik niet wilde assisteren in Zutphen en het noordelijke gebied van wat nu de parochie van de HH. Twaalf Apostelen is. Ik heb daar ‘ja’ op gezegd.’

Ik vraag Jan waar hij dan werkte voordat hij naar Zutphen kwam. ‘Daarvoor was ik werkzaam in Almere. Ik heb eigenlijk altijd gewerkt in het bisdom Haarlem.’ Al snel duiken we verder in het verleden. ‘Ik ben in Amsterdam geboren. Als kind was ik misdienaar in de Maria Magdalenakerk aan de Spaarndammerstraat. Na de lagere school ging ik eerst een jaar naar het gymnasium, maar omdat ik wist dat ik priester wilde worden, ging ik het jaar daarop naar een kleinseminarie van een missiecongregatie in Arcen. Na het kleinseminarie koos ik toch voor het priesterschap in een parochie en ging dus naar het grootseminarie van het bisdom Haarlem in Warmond. Daar kreeg je twee jaar filosofie en vier jaar theologie. In 1961 werd ik tot priester gewijd. Na mijn wijding werd ik benoemd tot kapelaan in Laren (NH). Dat was dus in de tijd van het Tweede Vaticaans Concilie. Het was een tijd van kerkelijke vernieuwing, en daar hebben we in Laren hard aan meegewerkt. Ik verdiepte me in godsdienstonderwijs op de lagere school en ontwikkelde een methode waarin godsdienstondericht werd verbreed met andere vakken. Een samenvoeging van meerdere disciplines in het godsdienstonderwijs dus. Omdat dit een succes was werd ik gevraagd godsdienstleraar te worden op de pedagogische academie in Hilversum. Na acht jaar kapelaan in Laren te zijn geweest ging ik dus in Hilversum aan de slag. Ik heb daar negen jaar gewerkt. Na mijn Hilversumse periode werd ik

tot pastoor van een kleine parochie in Haarlem benoemd. Daarnaast leidde ik ook de catecheseorganisatie in het dekenaat Haarlem. Ook was ik voorzitter van een stichting die scholen begeleidde om de door ons opgeleide catecheten in dienst te nemen. Als pastoor viel ik regelmatig in in het naburige Aerdenhout. Later kwam Zandvoort er ook nog bij. Toen had ik dus drie parochies onder mijn hoede. Ik heb dit 12 jaar gedaan. In 1990 werd ik benoemd tot pastoor in Almere en Zeewolde. Dat was een enorm grote parochie met veel nieuwkomers van buiten. Eigenlijk was het veel te veel werk. Ik heb daarover nogal in de clinch gelegen met het bisdom Haarlem. Aanvankelijk wilde het bisdom niets weten van een breder parochieel team, maar uiteindelijk kwam er wel een priester en een pastoraal werker bij. Het was een heftige periode, want eind 1990 werd ik getroffen door een herseninfarct. Het herstel kostte heel wat tijd: pas na een paar maanden kreeg ik mijn volledige spraakvermogen terug. Het was trouwens ook een heel oecumenische periode. We deelden het kerkgebouw ook met de protestanten. Vaak zaten protestanten ook gewoon in onze eucharistievieringen en namen ze deel aan de communie. Mooi was dat, het kon toen nog allemaal! Ik heb in mijn Almeerse tijd ook een reis naar Assisi en Rome voor een jongerengroep georganiseerd waar ik met veel genoegen op terug kijk.’

‘Assisi?’ vraag ik. ‘U bent wel een fan van Franciscus?’ ‘Oh, ja zeer, hij is een zeer inspirerende man. Al met al ben ik 16 keer in Assisi geweest! Het zal je niet verbazen dat ik ook content ben met onze huidige paus!’

Jan vervolgt zijn verhaal: ‘Eind jaren 90 maakte ik weleens gebruik van een caravan van een bevriend stel. Als zij in de winter naar Spanje gingen kon ik gebruik maken van hun caravan. Op zeker moment stond de caravan op een

camping in Almen. Op die manier heb ik Zutphen en omgeving leren kennen. Ik vond het zo mooi dat ik dacht: hier zou ik wel willen wonen als ik met emeritaat ben. Zo gezegd zo gedaan. Ik schreef me in bij een woningbouwvereniging en kreeg in 2000 dit appartement toegewezen. Met het hele parochiebestuur van Almere hebben we hier de kamers toen behangen. Mijn eerste eucharistieviering deed ik in Vorden. Later volgden de St. Jan, de Emmanuel, Lochem en Borculo. Na de totstandkoming van de HH. Twaalf Apostelen kwamen er natuurlijk nog meer geloofsgemeenschappen bij waar ik voorging. Vorden vond ik altijd plezierig, omdat ik daar kon voorgaan op de manier zoals ik dat in Almere gewend was te doen.’

‘U bent nu 86, kunt u zeggen of het geloof, uw kijk op God, is veranderd in de loop van uw leven?’ ‘Oh, jazeker. Als kind zie je God toch als een man op een wolk die alles hier in de gaten houdt. Dat beeld ben ik natuurlijk allang kwijt. Het is moeilijk uit te leggen, er is een oorsprong, een Geleider ook, maar God is eigenlijk niet te omvatten. Dat heb ik de kinderen in die verbrede godsdienstlessen ook altijd willen leren. Je evolueert ook altijd mee in nieuwe ontwikkelingen en ideeën. Zo volg ik op dit moment met veel belangstelling wat er in de Duitse Katholieke Kerk gebeurt. Daar is een belangrijke synode belegd waarin mogelijke vernieuwingen zullen worden besproken.’

‘En uw zestigjarig priesterschap, hoe kijkt u daarop terug?’ ‘Ik kan niet anders zeggen dan met veel voldoening!’ Met een handdruk nemen we afscheid op de balustrade van de zesde verdieping. Het was een interessant en aangenaam gesprek!

Hans Limbeek

Icoon van Maria

De St Gudulakerk in Lochem is genoemd naar de heilige Gudula, ook wel Goedele genaamd. Zij werd in 652 geboren uit een adellijk Frankisch geslacht afkomstig uit het tegenwoordige Belgisch Henegouwen. De geschiedenis van de kerk gaat terug naar omstreeks 950 met de bouw van een houten schuurkerkje van 12 bij 4 meter. In het middenschip zijn de paalgaten van enkele houten stijlen aangetroffen.

Omstreeks het jaar 1000 werd het houten kerkje vervangen door een stenen gebouwtje met een halfroond gesloten koor en honderd jaar later werd het éénbeukige schip vervangen door een driebeukig turfstenen schip. Rond het jaar 1300 werd de kerk verbouwd tot een kruiskerk met een gotisch koor. Omstreeks 1550 werden de zijbeuken verbreed en verlengd en na

meerdere werkzaamheden ontstond de huidige hallenkerk. Met de bouw van de toren, die elke woensdagmorgen kan worden beklommen, werd in 1478 begonnen. Rond 1580 is de rooms-katholieke St. Gudulakerk overgegaan naar de Nederduits Gereformeerde Kerk, sinds 1816 de Nederlandse Hervormde Kerk. Vanaf 1850 waren er diverse afsplitsingen en in 1895

richtte een groep rechtzinnige gelovigen de Gereformeerde Kerk van Lochem op. In 1984 besluiten de kerkenraden van de Gereformeerde en Hervormde Kerk tot intensieve samenwerking en hereniging. Zo komt in 2011 door fusie de Protestantse Gemeente te Lochem tot stand. In 2019 is de kerk in eigendom overgegaan naar de Stichting Oude Gelderse Kerken (SOGK) en staat het kerkgebouw ook open voor vieringen van niet-protestantse geloofsgemeenschappen. Enkele keren per jaar zijn er oecumenische vieringen. De Gudulakerk heeft een zeer goede akoestiek, waardoor musici en koren van naam graag in deze kerk optreden.

In de kerk is een Mariakapel te vinden. Tijdens de openstellingsdagen in de zomermaanden en de maand oktober vinden bezoekers uit binnen- en buitenland in de Mariakapel een rustpunt en branden er een kaarsje. Tot voor kort was in de kapel geen beeltenis van Maria te vinden, maar in mei van dit jaar is de Mariakapel verrijkt met de icoon 'Moeder Gods van de Eenheid', van de bekende iconenschilder Geert Hüsstege uit Eindhoven. Op de icoon staan de Moeder Gods en het Christuskind afgebeeld in een grote cirkel die symbool staat voor éénheid. In de rand vinden we de vier evangelisten. Op de icoon maakt Jezus het zegengebaar. Zijn andere hand rust op het Boek, wat betekent dat Hijzelf het Woord van God is dat vanaf het eerste begin bestaat (Joh. 1). Bijzonder is dat Maria het Boek draagt en openhoudt bij het gebed 'Mogen zij allen één zijn zoals Gij in Mij en Ik in U' (Joh. 17: 21). De duif bovenin de icoon verwijst naar de Heilige Geest. Deze verenigt alle leerlingen van Christus met elkaar en met God om samen als één familie in geloof, hoop en liefde op weg te gaan naar Gods Koninkrijk.

De aankoop van de icoon was mogelijk door bijdragen van zowel de protestantse als de katholieke gemeenschap: een echt oecumenische actie dus, volkomen in de geest van het thema van deze icoon.

Gerrit te Vaarwerk

PAX staat voor vrede en brengt mensen bij elkaar die de moed hebben om voor vrede te gaan. Samen met mensen in conflictgebieden en betrokken burgers wereldwijd werkt PAX aan een menswaardige en vreedzame samenleving, overal in de wereld. Voor de Vredesweek 2021 biedt PAX de volgende verdiepingstekst aan.

Wat doe jij in vredesnaam?

Op weg naar een inclusieve samenleving.

Er is pas sprake van vrede als recht wordt gedaan aan iedereen. Vrede is rechtvaardig. Vrede is liefde. Vrede sluit niet uit. Vrede is inclusief. Vrede wordt geboren als we naar elkaar omzien, naar elkaar luisteren, elkaar horen, elkaar ruimte geven, elkaar vrijheid geven. Vrede ontstaat als de waarheid aan het licht komt, als recht wordt gepleegd en de verzoening wordt gezocht. Als we om ons heen kijken, zien we de vrede steeds weer opnieuw aan het licht komen. En dat is wonderlijk, gezien alle ellende die sommige mensen hebben meegemaakt. In gemeenschappen, getroffen, gekneusd en gebroken door oorlog, uitbuiting en uitsluiting staan steeds weer mensen op die de kracht vinden om te helen, te verbinden en te wijzen naar een horizon van vrede en recht.

Schaduwen in het leven

Het zijn onze ervaringen die ons perspectief op de werkelijkheid kleuren. Iedereen kent wel het gevoel er even niet bij te horen en te worden uitgesloten. Maar het grote verschil met hen die systematisch worden buitengesloten, ligt diep verankerd in onze sociaaleconomische en politieke werkelijkheid. Voor mensen die geen recht en vrede vinden, valt het leven als een schaduw over hen heen. Oneindige schaduwen vallen ook over gezinnen die al jaren in armoedige vluchtelingenkampen zitten. Donker is het voor mensen die, in de kracht van hun leven, keer op keer worden afgewezen voor een baan vanwege hun afkomst. Kinderen zijn op school nog steeds de dupe van hardnekkige sociale- en klassenverschillen. Het PAX-programma 'Het verhaal van mijn vlucht' zag vluchtelingen groeien in hun professionele vaardigheden en zelfs de Nederlandse nationaliteit krijgen, maar blijven 'de vluchteling'. Van volledig meedoen is (nog) geen sprake. In de

steden neemt het aantal mensen dat van de voedselbank gebruik moet maken toe. Ook hier zitten mensen die niet meer ervaren deel uit te maken van een groter geheel, zich niet gehoord voelen, en een gebrek aan perspectief ervaren. Al deze vormen van exclusie zetten de samenleving onder druk.

Nieuwe perspectieven

De geschiedenis wordt geschreven door de overwinnaars. Het is een gevecht om stemmen van de slachtoffers te laten doordringen in iedere samenleving. PAX heeft zich sinds 1995 tot het uiterste ingespannen om de stemmen van de vrouwen van Srebrenica te laten horen, nadat meer dan 8000 mannen werden vermoord. Syriërs in Nederland kregen een gezicht in onze campagne 'Het verhaal van mijn vlucht'. De meerderheid van de Surinamers vraagt excuses van de Nederlandse regering voor de slavenhandel en de slavernij die mede door en vanuit Nederland werd georganiseerd. Het lukt de Nederlandse overheid maar moeilijk om schuld te erkennen voor de moorddadige handelingen die in het nabije en niet zo nabije verleden in haar naam zijn verricht.

Het moest 75 jaar duren om excuses aan te bieden voor de houding van de regering tijdens de Holocaust. De gevolgen van de slavernij, maar ook van de politieke acties, oftewel het geweld in Atjeh zijn nog een dagelijkse realiteit. De stemmen van de slachtoffers en nabestaanden van die gewelddadige conflicten mogen en moeten klinken op de weg van waarheid en verzoening. Wat is er gebeurd, wat gebeurt er nu nog steeds en wat is de eigen rol? Het is een pijnlijke maar ook bevrijdende weg. Een weg van hoop. Het is juist een teken van kracht als de meerderheid bereid is in een spiegel te kijken en na te denken

over de eigen rol en de pijn te erkennen die mensen buitensluit, en alles te willen doen om die pijn weg te nemen.

Wat doe jij in vredesnaam?

Samen met jou wil PAX zich inzetten voor vrijheid, waarheid, recht opdat alle mensen in liefde kunnen samenleven. Met elkaar kunnen we aankaarten waar uitsluiting plaatsvindt en hoe mensen systematisch worden buitengesloten. De vraag is niet meer óf er exclusie in onze samenleving is, maar of we het herkennen en hoe we hierbij zelf betrokken zijn. Bij ieder 'wij' ontstaat er een 'zij.' Velen voelen zich buitengesloten. PAX' overtuiging van de verbondenheid met elkaar en deze aarde, zoals Paus Franciscus krachtig beschrijft in zijn encycliek 'Fratelli tutti', staat hiermee op gespannen voet. Onze uitdaging is om in die verbondenheid elkaar recht te doen en samen aan die vrede te werken zonder elkaar de maat te nemen. Als we elkaar opzoeken, elkaar weten te vinden, elkaar het woord geven, naar elkaar luisteren en samenwerken, ligt er een kleurrijke toekomst voor ons.

Video: De nalatenschap van kardinaal Simonis

In september 2020 overleed kardinaal Simonis. Bijzondere voorwerpen uit zijn nalatenschap zijn nu ondergebracht in Museum Catharijneconvent. Pia Verhoeven is erfgoed specialist van dat museum. Zij vertelt in een video op katholiekleven.nl over de staf die hij op 39-jarige leeftijd ontving bij zijn bisschopswijding in Rotterdam, over een

mijter van kardinaal Simonis en over de ring die hij in 1985 ontving in Rome toen hij als aartsbisschop van Utrecht kardinaal werd.

“De voorwerpen, of eretekenen, verwijzen naar een formeel ambt van bisschop en kardinaal,” vertelt Pia Verhoeven. Ze laat zien hoe de staf en ring verbonden zijn met de geschiedenis van de Kerk in Nederland, na het Tweede Vaticaans Concilie. Het zijn ook heel persoonlijke voorwerpen: “Ze komen ook heel dicht bij de mens achter het ambt. Immers de ring en de mijter worden toch op en aan het lichaam gedragen.”

Persoonlijk is ook de kelk van kardinaal Simonis. Daarop zijn de symbolen van de vier evangelisten aangebracht. Kardinaal Simonis ontving de kelk van zijn ouders toen hij priester werd gewijd. Een sierlijke inscriptie in de voet getuigt daarvan.

Bekijk de video op www.katholiekleven.nl/videos/actuele-videos/de-nalatenschap-van-kardinaal-simonis

Jozefjaar: gebedskaarten verkrijgbaar

Het Centrum voor Parochiespiritualiteit (CPS) heeft gebedskaarten gemaakt met een gebed tot de heilige Jozef. Deze kaart is gemaakt vanwege het Jozefjaar dat paus Franciscus heeft uitgeroepen (8 december 2020 t/m 8 december 2021).

drukken. Op de voorzijde staat een groot deel van de afbeelding van het ‘Jozefraam’ in de Sacramentskerk van klooster Brakkenstein te Nijmegen. In dit Jozefraam zijn voorstellingen te zien uit het leven van Jozef.

De kaarten zijn te bestellen via de webwinkel van het CPS, per 10 stuks (2,50 euro) of 50 stuks (10 euro): www.parochiespiritualiteit.org.

Jozef is de echtgenoot van Maria en de vader van Jezus op aarde. “We kunnen veel leren van zijn moed en zijn trouw en hoe hij in zijn leven heeft geprobeerd om God boven alles te gehoorzamen,” aldus het CPS. In zijn brief *Patris corde* beveelt paus Franciscus de heilige Jozef aan als een “voorspreker, steun en gids in moeilijke tijden.” Paus Franciscus eindigt zijn brief met een gebed tot de heilige Jozef. Dit gebed heeft het CPS op de gebedskaart (formaat ansichtkaart) laten

Vieringen in verzorgingshuizen

Tot nadere berichten zullen er geen vieringen zijn in het **Andriessenhuis** in Borculo, **De Bleijke** in Hengelo en de **IJsselflat** in Zutphen.

Vieringen door de week

Baak: H. Martinuskerk, elke 3e dinsdag van de maand, 19.00 uur.

Lochem: elke 1e donderdag van de maand, 10.00 uur.

Ruurlo: H. Willibrordkerk, di. 5 okt. 10.00 uur: eucharistieviering.

Zutphen: H. Johannes de Doperkerk, elke woensdag, 9.30 uur

Aanbidding H. Sacrament en biechtgelegenheid

Zutphen: H. Johannes de Doperkerk, iedere vrijdag 15.00-15.45 uur Biechtgelegenheid op eerste vrijdag van de maand.

Vieren via internet

U kunt de vieringen beluisteren via het internet: www.12apostelen.nl. Klikken op het groene blok 'Vieringen'. Vervolgens klikken op het icoontje 'wereldbol met koptelefoon'.

Beeldopname in Zutphen

Voor een viering met beeld en geluid, kiest u voor 'kerkdienstgemist Zutphen'. Op zondagmorgen 10.00 uur kunt u direct meekijken. Dit door op de de >-toets in het midden van de cirkel in de afbeelding te drukken.

Wilt u een oudere opname bekijken, dan klikt u in de kalender bij de gewenste datum op 'opname' en vervolgens op 'Naar video opname'.

Vieren in coronatijd

Update Protocol Kerkelijk leven op anderhalve meter per 26 juni 2021:

- Voor elk kerkgebouw moet de capaciteit worden vastgesteld in een anderhalve meter-opstelling.
- Aanmelding en checkgesprek blijven verplicht.
- De richtlijnen van het RIVM inzake hygiëne, afstand, ventilatie, gezondheid e.d. moeten in acht worden genomen.
- Gelovigen hoeven geen mondkapje meer te dragen tijdens de viering.
- Volkszang door gelovigen is niet toegestaan.
- Koorzang is toegestaan met maximaal 12 zangers.

Bent u niet in de gelegenheid naar de kerk te komen? Via kerkdienstgemist kunt u de viering bekijken of beluisteren.

Rozenkrans bidden

Borculo: O.L.V. Tenhemelopnemingkerk, elke woensdag om 10.15 uur.

Drempt: H. Willibrordkerk, op woensdag 1 september om 19.00 uur. Op woensdag 6 oktober is er om 19.00 uur een Plechtig Lof.

Joppe: O.L.V. Tenhemelopnemingkerk, elke woensdag in oktober om 19.00 uur.

Zutphen: H. Johannes de Doperkerk, elke dinsdag in oktober om 19.00 uur.

Dooptvieringen

Vanwege de coronamaatregelen wordt er niet gedoopt in een reguliere viering en worden er geen dooptvieringen met meerdere dopelingen gepland.

Aanvragen worden per doop in behandeling genomen.

U kunt uw kind per e-mail aanmelden bij het parochiesecretariaat: secretariaat@12apostelen.nl

ParochiePost

ParochiePost is de digitale nieuwsbrief van de parochie HH. Twaalf Apostelen. In deze nieuwsbrief vindt u korte berichten die via een link op de website verder gelezen kunnen worden. *ParochiePost* verschijnt minimaal eens per twee weken of zoveel vaker als nodig is.

Wilt u ook *ParochiePost* ontvangen?

Stuur dan een mailbericht naar communicatie@12apostelen.nl

Lezingen in de weekendvieringen

Datum	Eerste Lezing	Tweede Lezing	Evangelie
22 aug.	Joz. 24,1-2a.15-17.18b	Ef. 5,21-32	Joh. 6,60-69
29 aug.	Deut. 4,1-2.6-8	Jak. 1,17-18.21b-22.27	Mc. 7,1-8.14-15.21-23
05 sept.	Jes. 35,4-7a	Jak. 2,1-5	Mc. 7,31-37
12 sept.	Jes. 50,5-9a	Jak. 2,14-18	Mc. 8,27-35
19 sept.	Wijsh. 2,12.17-20	Jak. 3,16-4,3	Mc. 9,30-37
26 sept.	Num. 11,25-29	Jak. 5,1-6	Mc. 9,38-43.45-47-48
03 okt.	Gen. 2,18-24	Hebr. 2,9-11	Mc. 10,2-16
10 okt.	Wijsh. 7,7-11	Hebr. 4,12-13	Mc. 10,17-30

DAG	ZUTPHEN	BRUMMEN	JOPPE	LOCHEM	VORDEN	BORCULO	RUURLO
za 21/08		Vieringen in het Andreashuis ONDER VOORBEHOUD					
zo 22/08 21e zondag door het jaar	10.00 uur Eucharistie F. Zandbelt		10.00 uur gebedsviering werkgroep	10.00 uur Oec.viering	geen viering	geen viering	10.00 uur gebedsviering werkgroep
za 28/08						19.00 uur WCV W. Matti	
zo 29/08 22e zondag door het jaar	10.00 uur Eucharistie J. Baneke	wo. 1 sept. 9.30 u. samenkomst A. Bos	10.00 uur WCV T. ten Bruin	10.00 uur gebedsviering werkgroep	geen samenkomst		geen viering
za 04/09							
zo 05/09 23e zondag door het jaar	10.00 uur Eucharistie F. Zandbelt	wo. 8 sept. 9.30 u. samenkomst werkgroep	10.00 uur gebedsviering werkgroep	10.00 uur Familieviering werkgroep	geen viering	geen viering	10.00 uur gebedsviering werkgroep
za 11/09	17.00 uur Effata viering		19.00 uur Eucharistie F. Zandbelt			19.00 uur gebedsviering werkgroep	
zo 12/09 Ziekenzondag 24e zondag door het jaar	10.00 uur Eucharistie F. Zandbelt	wo. 15 sept. 9.30 u. samenkomst werkgroep		10.00 uur Eucharistie J. Baneke	10.00 uur Oec. Viering werkgroep		10.00 uur Oecumenische Openluchtviering
za 18/09							
zo 19/09 Start Vredesweek 25e zondag door het jaar	10.00 uur Eucharistie J. Baneke	Oude Kerk 10.00 uur Oec. Viering	10.00 uur gebedsviering werkgroep	10.00 uur gebedsviering werkgroep	9.30 uur WCV G. Oude Groen	geen viering	10.00 uur Eucharistie F. Zandbelt
za 25/09			19.00 uur WCV A. Bos				
zo 26/09 Vredeszondag 26e zondag door het jaar	10.00 uur Eucharistie F. Zandbelt	wo. 29 sept. 9.30 uur samenkomst werkgroep		10.00 uur gebedsviering werkgroep	11.00 uur VORMSELVIERING Mgr. H. Woorts	10.00 uur WCV A. Bos	geen viering
za 02/10							
zo 03/10 Wereldmissie- dag voor Kinderen 27e zondag door het jaar	10.00 uur Eucharistie F. Zandbelt	wo 6 okt. 9.30 uur samenkomst A. Bos	10.00 uur gebedsviering werkgroep	10.00 uur Eucharistie J. Baneke	9.30 uur gebedsviering werkgroep	geen viering	10.00 uur WCV T. ten Bruin
za 09/10	17.00 uur Effata viering		19.00 uur Eucharistie F. Zandbelt				19.00 uur gebedsviering werkgroep
zo 10/09 28e zondag door het jaar	10.00 uur Eucharistie J. Baneke	wo. 13 okt. 9.30 u. samenkomst werkgroep		10.00 uur gebedsviering werkgroep	geen viering	10.00 uur Eucharistie F. Zandbelt	

LEGENDA:

Euch.: Eucharistieviering

WCV: Woord- en Communieviering

WD:

Woorddienst

Oec.viering:

Oecumenische viering

EHC:

Eerste H. Communieviering

HENGEL	KEIJENBORG	BAAK	DREMP	OLBURGEN	STEENDEREN	VIERAKKER	DAG
		Veldkapel 19.30 uur Oogstdankviering J. Baneke					za 21/08
geen viering	10.00 uur Eucharistie J. Baneke		10.00 uur gebedsviering werkgroep	geen viering	geen viering	10.00 uur Oecumenische Openluchtviering	zo 22/08 21e zondag door het jaar
							za 28/08
9.30 uur Eucharistie F. Zandbelt	geen viering		geen viering	geen viering	geen viering	geen viering	zo 29/08 22e zondag door het jaar
					19.00 uur gebedsviering werkgroep	17.00 uur gebedsviering werkgroep	za 04/09
9.30 uur gebedsviering werkgroep	10.00 uur gebedsviering werkgroep		10.00 uur Eucharistie J. Baneke	9.30 uur gebedsviering werkgroep			zo 05/09 23e zondag door het jaar
Willibrordhuus 19.00 uur Oec. Noaberviering						17.00 uur gebedsviering werkgroep	za 11/09
9.30 uur Eucharistie J. Rutgers	Zelhem 10.00 uur Oec. Viering	9.30 uur gebedsviering werkgroep	10.00 uur WCV L. van de Kam	geen viering	geen viering		zo 12/09 Ziekenzondag 24e zondag door het jaar
					19.00 uur Eucharistie F. Zandbelt		za 18/09
Prot.Kerk 10.00 uur Oec. viering G. Spekkink	10.00 uur gebedsviering werkgroep	di. 21 sept. 19.00 uur WCV A. Bos	geen viering	geen viering		10.00 uur gebedsviering werkgroep	zo 19/09 Start Vredesweek 25e zondag door het jaar
							za 25/09
geen viering	10.00 uur Eucharistie J. Baneke		geen viering	9.30 uur WCV G. Spekkink	geen viering	10.00 uur Oec.viering werkgroep	zo 26/09 Vredeszondag 26e zondag door het jaar
						17.00 uur gebedsviering werkgroep	za 02/10
9.30 uur gebedsviering werkgroep	10.00 uur gebedsviering werkgroep		10.00 uur Ander Vieren L. van de Kam	geen viering	9.30 uur gebedsviering werkgroep		zo 03/10 Wereldmissie- dag voor Kinderen 27e zondag door het jaar
						17.00 uur WCV A. Bos	za 09/10
geen viering	10.00 uur WCV A. Bos		geen viering	geen viering	geen viering		zo 10/09 28e zondag door het jaar

Wereldjongerendagen en WJD@Home

De internationale Wereldjongerendagen (WJD) die in 2022 zouden plaatsvinden zijn door de coronapandemie verschoven naar 2023 plaats in Portugal. Als er in een jaar (zoals 2021) geen internationale WJD zijn, worden er wereldjongerendagen in de bisdommen gehouden. Paus Franciscus verplaatste de datum van de diocesane WJD van Palmzondag in het voorjaar naar het feest van Christus Koning in het najaar. Op 21 november 2021 worden die WJD voor het eerst op die nieuwe datum gevierd in de bisdommen. Het feest van Christus Koning is de laatste zondag van het kerkelijk jaar. Daarna begint de Advent.

Van 14 t/m 16 januari 2022 zijn jongeren uitgenodigd voor de landelijke WJD@Home. Aan dit landelijk initiatief van Jong Katholiek (WJD@Home) in samenwerking met alle bisdommen kunnen met inachtneming van de 1½-meterregel 100 jongeren deelnemen. De WJD@Home worden gehouden op Ameland voor jongeren in de leeftijdsgroep van 15 t/m 30 jaar. De laatste keer dat de WJD@Home op Ameland werden gehouden was in 2019. Er waren toen 140 deelnemers. De WJD@Home zijn de perfecte opstap naar de internationale WJD in 2023 in Portugal, omdat je er nieuwe vrienden kunt maken en oude bekenden weer ziet. Er is een catechese van de bisschoppen, er zijn eucharistievieringen, een

avond van barmhartigheid en het programma heeft allerlei inhoudelijke en creatieve workshops.

De bisschoppen zetten zich graag in voor de editie 2022. Er rijden in januari twee bussen om de jongeren op verschillende plekken in het land op te pikken, zodat iedereen vrijdagavond op tijd is voor de boot naar Ameland. De ene bus rijdt vanuit het bisdom Roermond via het bisdom 's-Hertogenbosch en het aartsbisdom Utrecht naar het noorden. De andere bus kan jongeren uit het bisdom Breda meenemen en rijdt via het bisdom Rotterdam naar het bisdom Haarlem-Amsterdam en zo verder.

Het door paus Franciscus gekozen thema van de WJD@Home richt zich op de internationale WJD in 2023 in Portugal: "Richt u op. Ik stel u aan tot getuige van wat u gezien hebt." Het zijn woorden van de verrezen Heer aan Paulus (Handelingen 26,16). Tijdens de WJD@Home wordt dit thema uitgewerkt: opstaan voor je geloof, investeren in je band met God en in beweging komen voor je naaste.

WJD@Home

- Samen een weekend op een eiland
- Strand en zee op loopafstand
- Eucharistieviering met bisschop als hoofdcelebrant
- Avond van barmhartigheid
- Inhoudelijke en creatieve workshops
- Geloofsgesprekken
- Nieuwe vrienden maken die ook gelovig zijn
- Oude bekenden van de WJD weer ontmoeten
- Twee busroutes naar en van de boot: bus 1 via Dordrecht CS, Rotterdam Alexanderpolder, Amsterdam Slotervaart; bus 2 via Roermond, Den Bosch
- Kom je op eigen gelegenheid, parkeer dan in Holwerd. Op 14 januari vertrekt de boot Holwerd naar Ameland om 18.00 uur en om 20.00 uur.
- Kosten € 85,- per persoon. Mocht dit voor jou te duur zijn, neem dan contact op met de jongerenwerker van jouw bisdom.
- Meld je aan vóór 4 januari 2022 bij wjd.jongkatholiek.nl
- Voor vragen kun je terecht bij d.buhler@bisdomrotterdam.nl

WJD @home
AMELAND
JONGERENWEEKEND
15-30 JAAR

STA OP EN KOM IN BEWEGING
 vgl. Handelingen 26, 16

14 - 16 januari 2022

Jong Katholiek **JONG KATHOLIEK**

Wij wensen de Communiecantjes een goede voorbereiding toe.

Eerste Heilige Communie

Vorig jaar, op 3 februari en 8 maart, zijn we voortvarend van start gegaan met een ouderavond en de eerste bijeenkomst met 16 kinderen uit Joppe, Lochem, Vorden en Zutphen. Ook de eerste opzet voor de viering is gemaakt. De eerste verhalen, liedjes en werkstukken zijn verteld, gezongen en gemaakt en toen kwam er een heel lange pauze. Iedereen weet dat dat gekomen is door de coronapandemie.

Intussen hebben we weer plannen gemaakt voor het vervolg van de voorbereiding. De datum voor de viering, waarin de kinderen hun Eerste Heilige Communie ontvangen, is nu vastgesteld op zondag 17 oktober 2021 om 10.00 uur in de Christus Koningkerk in Vorden.

In september gaan we beginnen met een ouder/kind-avond en daarna de bijeenkomsten voor de kinderen op verschillende zondagen. Thuis zijn de kinderen al druk bezig om een groot hart te versieren, waarop hun foto geplakt zal worden en dat tijdens de viering in de kerk zal staan. En het lied "Wees een licht voor alle mensen" zullen de kinderen zeker al vaak zingen.

We hopen dat alles dit keer goed zal gaan en dat deze groep kinderen een licht mogen zijn voor de mensen om hen heen. Tijdens de voorbereiding, tijdens de viering, maar ook gewoon dagelijks in hun omgang met alle mensen om hen heen.

Namens de werkgroep communievoorbereiding, Gerry te Walvaart

Vormselvoorbereiding en -viering

Zoals in de vorige *Onderweg* aangekondigd zijn de voorbereidingen voor het vormsel weer gestart. Een kleine 20 kinderen zullen op zondag 26 september gevormd worden voor vormheer Mgr. Drs. H.W. Woorts. Deze feestelijke viering, die om 11.00 uur van start gaat, zal gehouden worden in de Christus Koningkerk, Het Jebbink 8 te Vorden. De vormselvoorbereiding vindt deels thuis plaats, waarbij de kinderen met hun ouders 'De Levensweg' behandelen en de daarbij behorende keuzes. Op zaterdag 18 september komen we met de vormelingen in een live corona proof 1,5 meter afstand opstelling bij elkaar voor het tweede deel van de voorbereiding. De vormelingen en hun ouders zullen per e-mail hierover nog verdere informatie krijgen, inclusief een goed bedoelde waarschuwing: wel de doopkaars meenemen! Mochten er vragen zijn over het Vormseltraject nu of in de toekomst (we willen in het voorjaar van 2022 opnieuw vormen) gelieve dan een e-mail te sturen naar: secretariaat@12apostelen.nl

De werkgroep Vormselviering

Wij wensen de Vormselingen en hun ouders een mooie Vormselviering toe.

Emmanuel / H. Johannes de Doper Zutphen

Van Heemstrastraat 4, 7204 GJ Zutphen, 0575-527080,
info@stjan-emmanuel.com

Secretariaat: dinsdag 9.00-11.00 uur.

Rekeningnr.: NL76INGB0000887463

t.n.v. RK GG St. Jan Emmanuel

Redactie: scpellemans@hotmail.com

Pastoraatgroep Marcel Wermers, voorzitter, 0640596344;
Marjet Lueks, secretaris; Marijke Wermers

PCI: email: caritaszutphen@gmail.com

Aanmelden voor de eucharistieviering

Aanmelden per e-mail:

reserveringsintjan@outlook.com
Vóór vrijdagmiddag 16.00 uur stuurt u een e-mail met daarin uw naam en telefoonnummer. U kunt daarin aangeven hoeveel plaatsen u wilt reserveren voor de eerstvolgende zondag. Let op! U kunt alleen voor meerdere mensen reserveren met wie u één huishouden vormt. Indien er zich meer mensen aanmelden dan er toegelaten kunnen worden, krijgen de boventalligen bericht dat het vol is en dat ze voor de volgende viering op de lijst gezet kunnen worden.

Aanmelden per telefoon:

0575 – 527 080

Vrijdagmiddag tussen 16.00 uur en 18.00 uur kunt u bellen met het secretariaat. U krijgt dan iemand aan de lijn die uw aanvraag noteert en u meteen vertelt of deze gehonoreerd kan worden.

Onze begraafplaats

Het is alweer een hele tijd geleden dat ik iets geschreven heb over onze mooie

oude begraafplaats. Niet alleen in het buitenland maar ook hier in ons eigen land bezoek ik vaak zowel hele oude, maar ook nieuwere begraafplaatsen. Zo doe je altijd weer nieuwe ideeën op door te zien hoe anderen hun begraafplaats beheren. Door een rondje over zo'n begraafplaats te lopen leer je ook iets over de geschiedenis en de personen van het desbetreffende dorp of stad. Op vele katholieke begraafplaatsen zie je gelukkig steeds vaker de monumentjes voor het levenloos en te jong gestorven kind. Ook lees je de namen van belangrijke landelijk historische, dan wel plaatselijk belangrijke personen die veel voor hun gemeenschap hebben betekend. Zo is het ook bij ons. Door mijn tijdelijke verhuizing naar Borculo en de contacten met de plaatselijke historische vereniging aldaar ben ik erachter gekomen dat bij ons op de R.K. begraafplaats de laatste beheerder van de voorheen Keizerlijke Stoeterij van Napoleon, jonkheer Willem Gerrit van Kretschmar van Wijk en Aalburg, begraven is. Zo zie je maar hoe belangrijk geschiedenis en het behoud van monumenten is. Maar goed.

Nu even terug naar het heden. Elke maandagmorgen zijn onze vrijwilligers, wanneer de weersomstandigheden het

toelaten, aanwezig om het belangrijke onderhoudswerk te doen. Afhankelijk van het seizoen zijn de werkzaamheden natuurlijk zeer verschillend. Op dit moment moet er veel gras gemaaid worden en natuurlijk veel ongewenst kruid worden gewied. Struiken moeten gesnoeid, kortom er moet van alles gebeuren. Zo hebben we het afgelopen voorjaar veel nieuwe struiken en planten gepoot om het aanzicht te verfraaien en daardoor meer kleur op de begraafplaats aan te brengen. Ook de vele narcissenbollen, die we afgelopen najaar hebben gepoot, hebben de begraafplaats in al haar bloemenpracht mooi opgefleurd. Dit najaar krijgen de paden weer een extra laag granulaat. Zo ziet u maar. De vrijwilligers doen er alles aan om de begraafplaats een zo mooi mogelijk uiterlijk te geven, waardoor nabestaanden zich prettiger voelen bij het bezoek aan het graf van hun dierbaren.

Joop Jansen

Gebedsintenties

22/8: Francy Kosterink

3/10: Hendrikus Gerardus Johannes Wientjes.

Gedoopt

13/6: Willem Marino Brandsen, zoon van Erik Willem Reinard Brandsen en Marivic Pielago, en broertje van Luna, Loïs, Lize en Sønn.

Huwelijk

29/7: Fabian Salawan Bessie en **Cynthia van Duist**.

Effataviering

Op zaterdag 11 september en ook op zaterdag 9 oktober zijn er om 17.00 uur weer Effatavieringen in de St. Jan. In deze meditatieve vieringen wordt afwisselend gebruik gemaakt van symbolen, muziek, overweging, gebed en andere vormen van verdiepen en bezinning. U bent van harte welkom!

Let op! Deze vieringen zijn onder voorbehoud van de maatregelen met betrekking tot corona.

Middagpauzediensten

Elke donderdag van 12.00 uur tot 12.30 uur in de Luthersekerk, Beukerstraat 10 in Zutphen.

26/8: ds. W. Stolte; **2/9:** ds. S.A. Meijer;

9/9: ds. W. Stolte; **16/9:** ds. J. Boer;

23/9: ds. R.W. Heins; **30/9:** mevr. N. Bilder;

7/10: ds. J. van Houwelingen.

H. Andreas - Brummen

Andreashuis

Tuinstraat 63 A, 6971 BH Brummen, tel. 0575-561403
rkandreasparochie1900@kpnmail.nl
Secretariaat: woensdag: 09.00 - 12.00 uur
Rekeningnr.: NL40RABO0311000541
Redactie: liaschafer@hetnet.nl

Locatieraad

Sjoerd van Geffen, secretaris, 566533
Laurens Mul, penningmeester, 775404
Johan Waanders, gebouwen, 562615
Mariet Winckels, algemeen lid, 562833

PCI: email: brummen@pci12apostelen.nl

Vieringen

Wegens de nog steeds geldende coronamaatregelen kunnen er op woensdagmorgen nog steeds geen vieringen in het Andreashuis zijn. Dit houdt tevens in dat het secretariaat van het Andreashuis enkel nog per mailadres rkandreasparochie1900@kpnmail.nl of via een briefje in de brievenbus te bereiken is.

Gebedsintenties

18-08: Henny Huisstede; overleden ouders Wilbrink-Peters; Henk Peters; voor onze zieke medeparochianen.
25-08: Thea de Brouwer; Jan Uiterweerd; ouders Gradus en Stien Hummelink Winkelman; ouders Koos en Hester v. Leeuwen-Pennings; José v. Leeuwen; Marian v. Leeuwen; uit dankbaarheid ter gelegenheid van een 40-jarig huwelijk.
05-09: Mientje Brouwer, Reina Peters.
12-09: Henny Huisstede, Jan Uiterweerd.
19-09: Thea de Brouwer.
03-10: Overleden ouders Span-Gudden.

Bericht van de locatieraad

Versoeperingen!

Dat is wat de klok slaat. Ook voor onze geloofsgemeenschap in Brummen. Dat houdt in eerste instantie in dat we met ingang van woensdag 21 juli weer samen koffiedrinken in het Andreashuis. Vanzelfsprekend doen we dat met inachtneming van de veiligheidsmaatregelen en op anderhalve meter afstand van elkaar. Wanneer de ontwikkelingen gunstig blijven, overwegen we met ingang van september 2021 ook weer vieringen te organiseren. Mogen we u ook weer ontmoeten?

Net als vorig jaar drinken we koffie tussen 9.30 uur en 10.30 uur. We vragen u om deze tijden strikt aan te houden en niet eerder of later te komen. Wanneer

wij elkaar weer ontmoeten, vervalt de noodzaak om deze nieuwsbrief rond te sturen. Naast de ontmoeting, houden we de *Onderweg* en de *Wegwijzer*.

Graag dank ik de initiatiefneemster en alle vrijwilligers die betrokken waren bij de totstandkoming en verspreiding van de Andreasklokken. Uw werk was belangrijk en mocht rekenen op groot enthousiasme. De Andreasklokken hebben net als in het verleden gezorgd voor verbondenheid in moeilijke tijden. Ook dank aan onze medegelovigen van de protestantse kerk die ons hun nieuwsbrief stuurden en waaruit we de ene keer belangrijke mededelingen, de andere keer bezinnende teksten mochten overnemen.

*Namens de locatieraad,
Sjoerd van Geffen*

Onder voorbehoud!

Voor woensdag 1 september a.s. staat voor Brummen een gebeds-/communieviering ingepland in het algemene rooster van de parochie HH. Twaalf Apostelen. In die viering staat diaken Bos vermeld als voorganger. De viering gaat alleen door als tegen die tijd de coronaregels het toestaan. U begrijpt dus dat deze viering nu nog onder voorbehoud vermeld staat.

Gedurende de vakantieperiode is het secretariaat in het Andreashuis nog steeds op heel onregelmatige tijden bezet. Daardoor worden sommige mailtjes helaas te laat gelezen en gaan er belangrijke berichten aan ons voorbij. Dit is heel vervelend voor de betrokken personen, maar ook voor ons die het belang van de berichtgeving inzien. Daarom willen wij u vragen uw berichten niet enkel naar het e-mailadres van het Andreashuis te sturen, maar ook naar mariet@winckels.nl in de hoop dat alles dan op tijd gelezen wordt. Hartelijk dank daarvoor.

Kerkbalans 2021

Met vrijwel alle antwoorden binnen kunnen we vaststellen dat de Kerkbalans 2021 in Brummen een werkelijk prachtig resultaat heeft geboekt: € 10.037,68 aan toezeggingen. Dat is slechts een fractie minder dan verleden jaar. En dat na zo'n raar en stil jaar als we hebben gehad en deels nog hebben.

Het laat zien dat de R.-K.-Brummenaren echt wat geven om hun gemeenschap en het belangrijk vinden om die draaiend te houden. Ook als ze het zelf niet direct kunnen zien of meemaken. Daarom: een heel groot en hartelijk DANK JE WEL aan alle gulle gevers. En eveneens dank aan alle mensen voor - en achter de schermen die dit resultaat hebben bewerkstelligd.

*Laurens Mul, penningmeester locatie
Andreas Brummen*

Nieuw administratiesysteem voor het kerkhof

Het beheren van een kerkhof vergt een goede administratie van graven en overledenen, waarbij ook wettelijke eisen een rol spelen. In het verleden werd alle administratie en het archief via diverse Word- en Excelbestanden op een privé laptop bijgehouden. Uiteraard goed, maar wel zeer kwetsbaar, omdat het maar op één plek stond. Na grondig onderzoek bij andere begraafplaatsen ben ik uitgekomen bij het Begraafplaats Administratie Systeem (BAS). Alle administratie is nu veilig, online via het internet opgeslagen in een softwarepakket. De samenwerking met BAS was zeer prettig en men is zeer professioneel. De webpagina kon zelfs op mijn eigen specifieke wensen worden aangepast. Ook bepaalde functies die ik miste in het systeem werden door BAS ingesteld. Wat is het een mooi programma geworden, ik ben er zeer content mee. Moest ik eerder als ik een telefoontje kreeg allerlei bestanden en de kaartenbak door, nu met een zoekfunctie op naam of grafnummer is het in een oogwenk opgezocht. De St. Andreascommissie heeft besloten om de eenmalige aanschaf van het systeem te bekostigen, waarvoor heel hartelijk dank!

*Jolanda Jansen-Peters, Beheerder en blijf
administrateur RK kerkhof Brummen*

Onze Lieve Vrouw Tenhemelopneming Joppe

Joppelaan 71 a, 7215 AD Joppe; 0575-494221;
rkkerkjoppe@hetnet.nl; www.rkkerkjoppe.nl
Secretariaat: maandag en donderdag 9.30-11.30 uur.
Rekeningnr.: NL82RABO0322303001;
Redactie: willie.lenselink@planet.nl

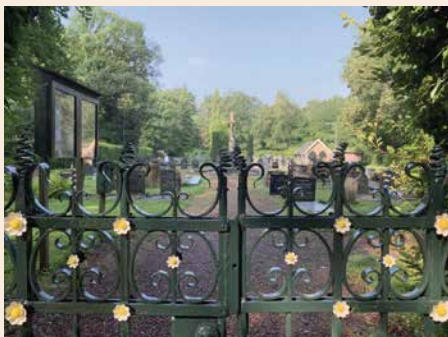
Locatieraad Elsje August de Meijer, vz. 0575-431401;
Will Krieger, secr. 0573-431973; Jan Roes, pm. 0575-490711;
Ton Demmers, geb. 0575-491212.

Pastoraatgroep Bertus Haarman, 0573-432407; Clemens
Tenholter, 0575-492392; Germaine Wijnands, 06-53227452,
Anne Wijffels, 0575-490752; Lenneke Groenevelt, 0575-846657.

PCI: email: joppe@pci12apostelen.nl

Hek van 't kerkhof

“Onlangs heeft het hek van het kerkhof een grondige opknappbeurt gehad”, vertelt Henk Brandjes, kerkhofbeheerder van Joppe. Door Hennie Haarman, altijd tot helpen bereid, is het hek naar een straal- en coatingbedrijf in Deventer gebracht, waar het in de groene verf is gezet. Jos Hafkamp, die in het verleden dit klusje ook heeft verricht, heeft de kleine rozetjes van een witte en gele kleur voorzien en de kruisjes wit geschilderd. Het ziet er weer prachtig uit! Deo gratias.

Nieuwe secretaris

De locatieraad is zeer verheugd dat, na het noodzakelijke afscheid van Will Krieger vanwege verhuizing naar Winterswijk, Marijke Heeren zich als nieuwe secretaris heeft aangediend. Marijke behoeft geen introductie: zij is één van onze meest betrokken “parochianen” of moeten we zeggen: geloofsgemeenschapsgenoten? Welkom Marijke!

Ode aan ons mooie Joppe-kerk(je)

Marijke: “Voor mijn 65ste verjaardag, alweer een paar jaar geleden, kreeg ik van een lieve vriendin, een door haar geschilderd, schilderijtje van de Joppe-kerk. Het ontroerde mij zeer, aangezien ik zoveel mooie dierbare herinneringen in

en om dit romantische en idyllische plekje heb, omringd door bossen en weiden, waar de natuur zich kan tonen van haar beste kant.

De toren staat er fier en vanaf vele wegen kun je hem zien en horen, vooral als er geen loof aan de bomen zit. Met rouw en trouw luiden de klokken hun vertrouwde ‘roep’ om de beminde gelovigen uit te nodigen voor een ‘viering’ of om zomaar even binnen te lopen om een kaarsje aan te steken. Even een moment van rust en bezinning in onze hectische tijd. Als kind ging ik met mijn ouders iedere zondag mee naar Joppe om de H. Mis te vieren voor de zondagsplicht. Vaak was het lang stilzitten voor een klein meisje, maar met mijn eigen missaaltje probeerde ik de mis mee te lezen. Tijdens de preek ging mijn aandacht naar de mensen om mij heen. Op de biechtstoel staat de tekst waarover ik mijn hoofd regelmatig brak: ‘Komt allen tot mij, die belast en beladen zijn’. Wat zou dat toch betekenen? Nu vele jaren later begrijp ik deze tekst. Wilde men de H. Communie ontvangen, dan moest men nuchter zijn, d.w.z. 12 uur van te voren niet meer eten en drinken. Dit veroorzaakte vaak flauwvallen tijdens de mis, mede door de combinatie van de geur van pestvoer vermengd met eau de cologne en wierook. Ook was de kerk, door het ontbreken van cv, niet verwarmd tijdens de wintermaanden. In de loop van de jaren is het interieur van de kerk enigszins aangepast aan de huidige tijd.

Zo is de preekstoel verwijderd en de communiebank verkleind. Hoogtepunten waren voor mij het bruidje mogen zijn bij huwelijken, communiefeestjes, processies en inzegeningen van nieuwbenoemde pastoors. Mijn moeder had voor deze gelegenheden een prachtig bruidsjurkje gemaakt, wit met zacht blauw en een heel wijde rok. Een mandje met rozenblaadjes hing aan mijn arm en voorzichtig mochten de bruidjes aan het eind van de viering de blaadjes strooien. Met Kerst was ik gefascineerd door de grote kerststal en elk jaar beleef ik dat gevoel weer wanneer ik dezelfde beelden zie, alleen zijn ze minder groot dan in mijn herinnering. Het koor bestond in die tijd alleen uit heren. Het orgel werd aangetrapt door Gradus Jansen, een zonderlinge man, die trouw iedere zondag op een oude fiets zijn ‘plicht’ kwam vervullen. Hij ontving hiervoor een kleine geldelijke tegemoetkoming en een borrel na afloop van de mis bij hotel de Eikeboom. Ook veel mensen gingen hier vanuit de kerk samen koffiedrinken om bij te praten en nieuws uit te wisselen van de voorbije week. Weinig mensen bezaten telefoon en ook auto's waren nog schaars. Tranen van vreugde en verdriet zijn in de Joppe-kerk gevloeid. Hoeveel rijstkorrels zullen er op de treden van de kerk zijn gestrooid na een huwelijksmis? Hoeveel dierbaren zijn uitgedragen en begraven op het kerkhof achter de kerk? Een plek waar de vogels in het voorjaar hun fluitconcert ten gehore brengen en waar de spechten dapper mee kloppen op de bomen. Soms is de stilte hoorbaar! Het kerkgebouw is niet zomaar een gebouw van steen, maar een gebouw vol herinnering, nostalgie en vooral ook emoties. De kerk nam een centrale plaats in tijdens ons leven. De plek waar ons verteld werd hoe te leven om een goed, eerlijk, respectabel en sociaal mens te zijn. Goed te zijn voor je medemens. In deze mooie kerk startte mijn bewustwording voor religie met een gevoel van een veilige haven en vele jaren vergezeld door mijn lieve ouders.”

Overweging

Als wij een eucharistieviering hebben, dan voorziet pater John Auping SJ de lezingen van de zondag van kort commentaar. Kopij ligt in de kerk en staat op de site.

Rozenkransgebed

In de 10e maand van het jaar - *Rozenkransmaand* – bidden we elke dinsdagavond om 19.00 uur de rozenkrans. U bent welkom in de kerk. Of viert u via de livestream met ons mee?

H. Joseph - Lochem

Nieuweweg 18, 7241 ET Lochem; 0573-251457,
rkkerklochem@hetnet.nl
Secretariaat: dinsdag en donderdag 8.45-11.45 uur.
Rekeningnr.: NL94RABO0336626193 (algemeen en
intenties).
Rekeningnr.: NL72 RABO 0180 7992 90 (kerkbalans).
Redactie: rkkerklochem@hetnet.nl

Locatieraad Anton Schilderincx, vz., 0573-251115;
Paul Wuts, pm., 0573-460149.

Pastoraatgroep Lucia Doornbos, 0573-280330; Thea van
Huijstee, 0573-258442; Ben Hemmer, 0573-257791.

PCI: email: lochem@pci12apostelen.nl

Kerk-zijn

Kerk-zijn betekent dat mensen samenkomen om het woord van God te horen en te vieren middels gezangen en gebeden, om samen iets voor elkaar en de wereld te betekenen. Vroeger vanzelfsprekend, maar tegenwoordig veel minder. Jammer, want geloof is een culturele dimensie van de mens en bevordert zijn ethisch handelen waar de wereld nood aan heeft. Hoe is Kerk-zijn tegenwoordig?

Begrip kerk

Met kerk kunnen verschillende betekenissen worden bedoeld. Louter als gebouw, maar vaak wordt het gekoppeld aan een kerkelijke organisatie, in onze situatie aan de Kerk van Rome. Daarnaast slaat het begrip in theologische zin op de kerkleer.

De R.-K Kerk

De R.-K. Kerk heeft sinds de 11e eeuw een strakke hiërarchie onder leiding van de paus, de bisschop van Rome. Het Oosters Schisma (kerkscheuring) tussen het oostelijke en het westelijke deel van de christenheid van het vroegere Romeinse Rijk leidde in 1054 tot de scheiding tussen de orthodoxe of Byzantijnse patriarchaten en het patriarchaat van Rome, de Katholieke of Latijnse Kerk.

Vaak wordt afgegeven op de hiërarchie en het instituut van de Kerk, maar we moeten niet vergeten dat die Kerk uitgroeit tot een wereldkerk met Rome als machtscentrum die een goede organisatie en duidelijkheid vereist. Rome – (nuntius, pauselijke gezant) - bisdom - parochie is de geëigende werklijn. De hiërarchie is samengesteld uit gewijde bedienaren: bisschoppen, priesters en diakens. Op deze geharnaste werklijn hebben gelovigen weinig of geen invloed. Ook over het gezag van de kerk wordt vaak gesproken. Gezag impliceert altijd een vorm van macht, maar valt er niet

mee samen, want macht wordt soms uitgeoefend zonder gezag. Als iemand doet wat een ander zegt, komt dat door macht. Dat is niet per se slecht, als het maar vrijwillig gebeurt, d.w.z. als degene die gehoorzaamt om een of andere reden het gezag van de ander erkent. Gezag moet je verdienen en daar gaat een goede grondhouding aan vooraf. Daarnaast wordt het gezag van de Kerk veelal gekoppeld aan het instituut Rome (de Romeinse curie), maar het is een noodzakelijk instrument in dienst van de paus om zijn functie als hoofd van de katholieke kerk te kunnen uitoefenen.

Paus Franciscus in een plenaire sessie van de synode over de Amazone in oktober 2019.

Lichtpunten van paus Franciscus

Hiërarchie, gezag en instituut hebben voor de meeste gelovigen een negatieve klank. Paus Franciscus hoort de verhalen uit de samenleving en wil daar handen en voeten aan geven. Hij probeert Vaticanum II (1962-1965) meer bij de tijd te brengen, ondanks vele tegenwerkingen. Hij is duidelijk bezig om te luisteren naar de gelovigen en ze erbij te betrekken. Twee recente voorbeelden:

- Op 15 juli 2021 maakte de paus in zijn motu proprio (pauselijke brief) bekend dat de Tridentijnse mis (oude mis) van voor Vaticanum II met toestemming van de plaatselijke bisschop mag

worden gehouden, maar wel met de beperking dat er geen nieuwe groepen worden opgericht die zich bedienen van de oude ritus. De nieuwe ritus (novus ordo missae) van misviering na Vaticanum II blijft maatgevend, de oude lijkt uit gefaseerd te worden. In de oude ritus zit veel doorleefde liturgie en sacraliteit die mede gestalte kan geven aan de nieuwe ritus.

- Op 21 mei 2021 kondigde de paus de route aan voor de zestiende Algemene Bisschoppensynode. Deze vindt plaats in oktober 2023 en heeft als thema 'Voor een synodale Kerk: gemeenschap, participatie en missie'. De intentie van de paus is om alle katholieken mee te laten praten over de koers van de Kerk. De eerste gedecentraliseerde synode wordt langs drie wegen afgelegd:
- de bisdommen inclusief de parochies, de zogeheten particuliere Kerken, van oktober 2021 tot oktober 2022. Het Vaticaan komt hiervoor later dit jaar met een voorbereidingsdocument en een vragenlijst voor alle bisdommen en hun geledingen. De bisdommen worden gevraagd om een pre-synodale bijeenkomst te houden en deze fase van luisteren af te ronden met een verslag. De vragenlijst gaat behalve naar de bisdommen ook naar de Romeinse curie (pauselijk bestuursapparaat), de oversten van religieuze ordes en internationale lekenbewegingen.
- de vijf continenten, van september 2022 tot maart 2023. Bij deze pre-synodale bijeenkomst per werelddeel wordt besproken wat uit de bisdommen is ontvangen in de context van elk continent.
- de Algemene Bisschoppensynode in Rome, die begint in oktober 2023. Hier worden de resultaten van de bisdommen en de vijf continenten besproken en verwerkt tot een werkdokument.

Tenslotte samen Kerk-zijn

Vallen en opstaan hoort bij het leven, dus ook bij de Kerk. Ook in onze parochie lopen we tegen zaken aan die vragen om een eerlijke dialoog en respect, die recht doet aan parochianen. Laten we ondanks alles blijven vertrouwen op God, die ver boven ons en de Kerk staat. Immers hoop doet leven.

*Namens locatieraad/pastoraatgroep,
Anton Schilderincx, voorzitter
locatieraad St. Josephkerk Lochem*

Christus Koning / H. Antonius van Padua - Vorden

Het Jebbink 8, 7251 BL Vorden; 0575-551735.
 ggchristuskoningvorden@gmail.com
 Secretariaat: dinsdag 9.30-12.00; donderdag 9.30-11.00.
 Rekeningnr.: NL68RABO00366463667 (kerkbijdrage);
 NL71RABO0155100904 (algemeen en intenties)
 Redactie: cjklijn1970@kpnmail.nl

Locatieraad Herman Peters, secr., 520452; Ton Rutting, 553527; Ab Hartelman, pm., 553032.

Pastoraatgroep Jaap Harmsen, vz., 553050; Ans Heuveling, secr., 552267; Carin Fransen, 552322; Gerard Eijkelkamp, 552914.

PCI: email: vorden@pci12apostelen.nl

Activiteiten onder voorbehoud

Bij het schrijven van deze pagina is Annemiek van Vleuten, de dochter van onze secretariaatsvrijwilligster Ria van Vleuten, net met een meer dan verdiende gouden en een zilveren olympische plak uit Tokio teruggekeerd. Bij het verschijnen van dit nummer is dit evenement al weer achter de rug, verdwijnen alle gelauwerden weer naar de achtergrond en moeten de topsporters weer jaren wachten voor een volgende medaillekans. Ander nieuws domineert de media weer, waarbij sommige thema's toch meer permanent onze aandacht vast houden.

De coronapandemie is zo'n thema waar we tegen de verwachting van veel optimisten in, maar niet van af lijken te komen. De gevolgen vallen in Vorden gelukkig mee en ook de afgelopen twee maanden zijn er geen overlijdensgevallen te melden onder de leden van onze geloofsgemeenschap. Hoewel nagenoeg al onze regelmatige kerkgangers al twee prikken achter de rug hebben, blijft de voorzichtigheid het toch winnen van allerlei pogingen om de teugels wat te laten vieren en wees eerlijk: het jeugdig verlangen naar allerlei uitpattingen is er bij bijna al onze parochianen wel af en wij bezien af en toe hoofdschuddend de escapades, die volgens onze gerijpte inzichten nooit goed kunnen aflopen. Dit houdt ook in dat alle voorgenomen activiteiten in onze geloofsgemeenschap plaatsvinden onder een stevig voorbehoud.

Vieringen in breder verband

Toch zou wat jeugdig elan voor ons katholieke smaldeel wel goed zijn, zeker als je kijkt wat er de komende maanden in onze geloofsgemeenschap weer te gebeuren staat. Het vertrouwen in onze geloofsgemeenschap, ons kerkgebouw en onze vrijwilligers wordt kennelijk hoog aangeslagen, want op de agenda staat allereerst op zondag 26 september de viering van het H. Vormsel in onze parochie, waarvoor hulpbisschop Herman Woorts naar Vorden afreist. Op 17 oktober is de viering van de Eerste H. Communie voor onze cluster ook al in onze kerk gepland en op zondag 21 november wordt – Deo Volente – de uitgestelde parochiële startviering ook in onze kerk gehouden, zo waar op de feestdag van Christus Koning, de patroon van onze geloofsgemeenschap. Als coronamaatregelen geen roet in het eten gooien kunnen we wellicht weer wat hoogtepunten in onze kerkelijke activiteiten toelaten en wellicht leidt dit ook tot nieuw enthousiasme en elan! Wij zijn natuurlijk erg vereerd met de organisatie en uitvoering van deze vieringen in een groter parochieverband, maar ook in Vorden zelf is er de komende tijd genoeg te doen, waarbij er veel aandacht is voor de lokale oecumene. Op zaterdag 4 september faciliteren wij de Zonnebloem roll-over op ons kerkplein; onze kerk is open en wie dat wil mag een kaarsje komen opsteken. Een dag later – op 5 september – wordt aandacht besteed aan het uitgestelde afscheid van dominee Freek Brandenburg, die in de samenwerking van onze lokale oecumene een belangrijke rol heeft gespeeld. De oecumenische startviering op zondag 12 september vindt dit jaar ook in onze kerk plaats. De verruiming van het aantal kerkbezoekers zal op dat moment nog niet zo ver zijn dat wij alle geïnteresseerden een plaats in onze kerk kunnen aanbieden

binnen de grens van 1,5 meter. Dankzij een goede samenwerking met onze protestantse medebroeders en -zusters kan deze viering ook op uw tv-scherm of computerscherm in zowel beeld als geluid worden gevolgd via de website www.pg.vorden.nl.

Wilt u na deze regenrijke zomer van wat overvloedige zomerkleding af, denkt u dan ook aan Sam's kledingactie, die op zaterdag 25 september weer langs komt en waarvoor u uw zakken overvloedige kleding weer bij de kerkgebouwen in Vorden en Kranenburg kunt achterlaten voor het goede doel.

Op zondag 26 september zou na de zomerperiode de gebruikelijke samenkomst op de laatste zondag van de maand weer kunnen plaatsvinden, ware het niet dat de vormselviering op die dag prioriteit heeft gekregen. Deze viering is vooral bestemd voor de vormelingen en hun naaste familieleden en bezien moet worden hoeveel plaats er overblijft voor onze Vordense parochianen. De voorbereidingsgroep zet nu in op de organisatie van de samenkomst van zondag 31 oktober.

Periodiek onderhoud op de lange baan geschoven?

De bedekking van het platte dak van de aanbouw naast onze kerkzaal (sacristie, parochiesecretariaat en parochiezaal) is dringend aan vervanging toe, zeker nadat al eerder lekkage was opgetreden. Inmiddels zijn offertes aangevraagd en is ook bekeken of gelijktijdige uitvoering van isolatie- en verduurzamingsmaatregelen ons energiegebruik kunnen terugdringen, zodat onze lokale bestuurders twee vliegen in één klap slaan. Helaas heeft ons parochiebestuur – na daartoe verkregen instructies van het bisdom – deze aanvraag afgewezen en aangegeven dat alleen op die plekken waar lekkages optreden en al zijn opgetreden, reparaties mogen plaatsvinden. In afwachting van een toekomstvisie(?) welke kerken in de toekomst open blijven mag er niets worden geïnvesteerd en blijkt een meerjarenonderhoudsprogramma een tandeloze tijger. Teleurstellend, vooral voor bestuurders die een kerkgebouw in een goede staat willen houden en volgens ons een goed voorbeeld van de bekende uitdrukking: penny wise – pound foolish! We sluiten af met een uitdrukking die je ook op meer manieren kunt uitleggen: Houden we het nog droog?

Namens de locatieraad en pastoraatgroep, Ton Rutting

Onze Lieve Vrouw Tenhemelopneming - Borculo

Steenstraat 26, 7271 BP Borculo; 0545-271383;
info@parochie-borculo.nl;
Secretariaat: woensdag 10.00-11.30 uur.
Rekeningnr.: NL35RABO0309119510 (algemeen);
NL03RABO0309105439 (kerkbijdragen);
Redactie: annette.morgenster26@gmail.com

Locatieraad Jan Verwoolde, geb., 271761; Ubald Wendels,
pm., 273827.

Pastoraatgroep Annette Franck, 473360;
Riky ten Thije, 272361;

PCI: email: borculo@pci12apostelen.nl

“In Liefde, samen onderweg”

Herdenkingsdienst voor **Ton Oostveen**
Zaterdag 11 september is er om
19.00 uur in de ‘Onze Lieve Vrouw
Tenhemelopnemingkerk’, Steenstraat 26
te Borculo een speciale gebedsviering
voor frater Ton Oostveen.
Frater Ton kwam begin dit jaar in
coronatijs onverwacht te overlijden. Maar
weinig mensen konden daardoor bij zijn
afscheid zijn. Omdat hij voor velen van
grote betekenis is geweest, willen we hem
met een mooie herdenkingsdienst alsnog
danken en memoreren. Jarenlang was
Ton de inspirator van ons koor Stemmig.
Wij willen hem dan ook herdenken in een
speciale viering met muziek, liederen,
gebeden, gedichten en herinneringen van
en aan Ton. Op 19 september zou Ton
78 jaar zijn geworden. Op 11 September
komen we samen om stil te staan bij zijn
levensweg als pelgrim: “In Liefde, samen
onderweg”.
Wij nodigen zijn familie, confraters,
vrienden, oud-collega's en ook
medeparochianen van harte uit om
deze herdenkingsdienst bij te wonen.
Na afloop is er koffie en gelegenheid
om na te praten. Uiteraard houden we
rekening met de maatregelen die het
RIVM op dat tijdstip nodig acht. Als u
de dienst wilt bijwonen, laat het ons dan
even weten. Dat kan via e-mail info@
parochie-borculo.nl. Graag aanmelden
vóór woensdag 8 september. Voor verdere
informatie: telefoon 06 – 471 164 09.

Gebedsintenties

28 augustus: Jan Geerligs en Antoon
Donderwinkel namens het koor; fam.
Pelgrum; Bennie Franck; Theo Blom.
11 september: Wim L'Amie; Bennie
Franck; fam. Pelgrum; Theo Blom.
26 september: Theo en Riek Verheijen;
fam. Geerligs en Ottenschot; Antoon
Donderwinkel namens het koor; Theo Blom.

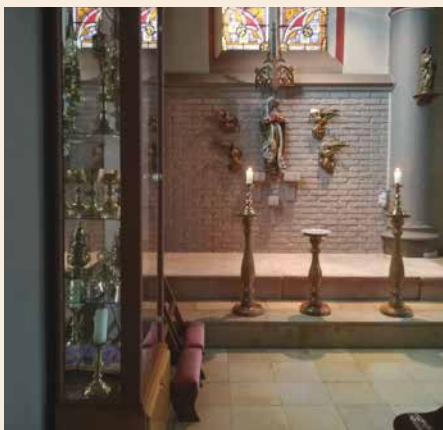
10 oktober: Theo en Riek Verheijen;
fam. Geerligs en Ottenschot; Antoon
Donderwinkel namens het koor; fam.
Pelgrum; Theo Blom.

Kijk op de achterkant

Deze titel is bedoeld voor degenen die
de *Onderweg* na het lezen van onze
locatiepagina wegleggen. Kijk eens op de
achterkant!

Vitrinekast

Voorin de kerk aan de linkerkant bij het
Maria-altaar staat een vitrinekast. Na het
overlijden van pastoor Simons heeft zijn
broer een aantal persoonlijke attributen
zoals een missaal, bijbel en kelk, die de
pastoor bij vieringen gebruikte, aan de
kerk geschonken. Omdat het jammer
zou zijn deze in een kast weg te stoppen,
is het idee ontstaan om ze in de kerk
tentoon te stellen. Sindsdien staat er
dus een vitrinekast in de kerk waarin we
telkens verschillende dingen laten zien.
Soms zijn het diverse kelken, dan weer
rozenkransen of kruisbeelden. Rond de
Kerst waren er allerlei kerststallen te
zien. Zo kunnen we u door het jaar heen,
passend bij de liturgische kalender, heel
veel attributen laten zien die in en om de
kerk gebruikt worden. Loopt u na afloop
van een viering gerust eens langs. Ook
op de woensdagochtend is de kerk van
10.00 uur tot 11.30 uur open om even
binnen te lopen.

Een gebed voor de vakantie

God,
geef mij een hart dat vakantie kan nemen,
zich even uit het gareel van de zorg
en de verantwoordelijkheid los kan maken,
de aarde kan proeven en ruiken
en de lucht en het water en de mensen erbij.

Geef mij een hart, God,
dat – klein als een kind – de verrassing
beleeft
van elke nieuwe morgen en elke nieuwe
horizon,
dat zich laat drijven op de wolken
en gaat rusten in een ondergaande zon.

Geef mij een hart dat nog kan luisteren
naar de vogels
en kan glimlachen bij de verre geluiden
van koeien als de morgen begint.
Geef mij een hart dat nog op de uitkijk
staat
naar vreemde mensen en andere dingen
en gelukkig is om hun anders-zijn.

Geef mij een hart dat nog kan spelen,
en alles kan vergeten
bij een bal in het water of een kind in het
zand.
Geef mij een hart God, een open hart en
open handen
om naar mensen toe te gaan,
te luisteren naar hun verhalen
en te snoepen van hun vriendschap als de
avond valt.

Geef mij een hart dat uitnodigt – als een
rustbank in de zomer –
iedere voorbijganger, ieder mens langs de
baan.
Geef mij een hart dat zich wil bekeren
tot de eenvoud en het geluk om kleine
dingen,
een hart dat kan bewonderen, zonder te
bezitten,
en kan bidden zonder woorden,
een hart dat doorheen de dingen
kan schouwen naar Uw oneindigheid.

God, geef mij een hart dat vakantie kan
nemen zoals Gij,
op die zevende dag,
toen alles weer goed was wat Gij had
gemaakt.
En of ik dan in een vliegtuig zal stappen of
mijn fiets zal gebruiken,
of ik de andere kant van de wereld
of de andere kant van mijn dorp zal zien,
of de kracht van mijn lichaam zal meten
met de golven,
of stil van de zetel naar het bed zal gaan,
geef mij een hart dat vakantie kan nemen ...
en dan is het feest al begonnen.

Manu Verhulst
Bron: Eensgezind volharden in gebed

H. Willibrord-Ruurlo

Groenloseweg 3; 7261 AM Ruurlo; 0573-451456;
info@willibrordkerkruurlo.nl
Secretariaat: dinsdag 9.30-11.00 uur
Rekeningnr.: NL67RABO0356750396 of
NL86INGB0002465958 (kerkbijdrage).
Redactie: f.kasteel@hetnet.nl

Locatieraad/pastoraatgroep

Willy Bremer, secr. 06 15297947; Theo te Brake, pm., 453511;
Harry Kasteel, 452492; Anny Strijker, 452652;
Jos Rouwhorst, 453251, Jan Vreman, 06 22571139.

PCI: email: ruurlo@pci12apostelen.nl

Senioren dag 2021

Op dinsdag 5 oktober a.s. zal er (als de maatregelen rond corona het toelaten) weer een senioren dag gehouden worden voor alle parochianen van 75 jaar en ouder met hun partners. De dag begint om 10.00 uur met een eucharistieviering. Daarna gaan we naar de Tapperij, waar we koffie drinken en een warme maaltijd nuttigen. 's Middags zal er een optreden zijn. De dag eindigt om ca. 16.00 uur. U krijgt nog een persoonlijke uitnodiging via uw wijkcontactpersoon. Maar houd deze dag vast vrij. Voor vervoer kan worden gezorgd. Heel graag tot 5 oktober! Wij hebben er zin in! Namens de bezoekgroep, Anny Strijker

Vele handen maken licht werk

Ruim een maand geleden werd de heg aan de voorkant van onze kerk al flink ingekort. Hierdoor werd het gebouw al veel beter zichtbaar. Medio juli was het echter een drukte van belang rond de kerk. Met een flinke, enthousiaste ploeg kreeg de hele heg de jaarlijkse snoeibeurt. Hij kan er weer een jaar tegen. Dank aan iedereen die hieraan zijn steentje weer heeft bijgedragen.

De kerk nog beter zichtbaar

Ieder zijn hobby. Zo bleek Diana Nieuwholt een heel unieke hobby te hebben. Haar hobby bestaat uit het professioneel fotograferen van kerken. Onlangs maakte zij een dag vrij om alle kerken uit onze geloofsgemeenschap te fotograferen. Zij gaf aan dat deze hobby haar heel veel rust, bezinning en een goed gevoel geeft.

De foto's zijn geplaatst op de volgende website: <https://kerkfotografie.nl/>. Hier zijn foto's te vinden van kerken uit heel Nederland. Deze zijn per provincie op alfabet gerangschikt. Omdat in deze coronatijd menige kerk gesloten is en men als bezoeker / toerist regelmatig voor een gesloten deur kan komen, geeft deze site bij zo'n bezoek een goed beeld over de binnenkant van de betreffende kerk. Daarnaast wordt ook de geschiedenis van de kerk weergegeven. Het gaat vaak om kerken met een oud en/of bijzonder interieur of om de vele voorbeelden van architectuur en stromingen. Samen vormen zij een beeldbank van herinnering, herkenning en misschien zelfs bezinning.

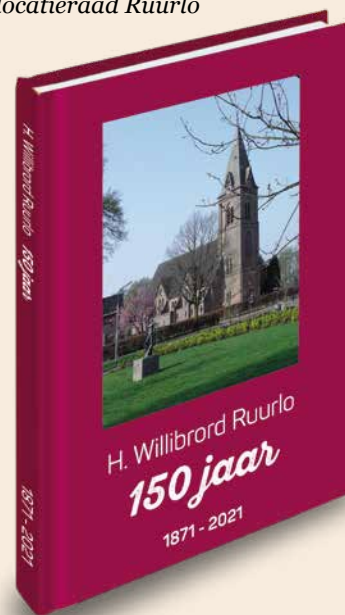
Bovendien blijven op deze manier de kerken van nu zichtbaar voor de generaties na ons, ook als de kerken zelf inmiddels een andere bestemming hebben gekregen of zijn afgebroken. Omdat ook hier vele handen licht werk maken wordt er op de site ook gevraagd naar foto's die uzelf van kerken gemaakt heeft.

Uitgave Jubileumboek

Het is zover, het jubileumboek 150 jaar kerk in Ruurlo is klaar. De commissie

(Wim Huitink, Jos Schooltink en Leo Besselink) heeft er een prachtig boek van gemaakt. In dit boek met ca. 72 pagina's loop je door de geschiedenis van de katholieke kerk in Ruurlo vanaf ongeveer de 13e eeuw. Veel anekdotes van markante pastoors en voorvallen worden benoemd. Dit alles wordt met prachtige foto's begeleid. Houdt u van historie en geschiedenis van de kerk, dan is het zeer de moeite waard om dit boek te bestellen. Het boek ligt nu bij de drukker en zal op 22 augustus 2021 na een feestelijke viering (aanvang 10.00 uur) worden uitgegeven. Het boek kost € 12,50. Bestellen kan via emailadres: info@willibrordkerkruurlo.nl

De locatieraad Ruurlo

Brood dat men deelt, smaakt beter

Het Brede Dak wil een dak zijn waaronder mensen elkaar ontmoeten, bijpraten en gezellig een maaltijd delen met elkaar. Solidariteit, diaconale betrokkenheid. Het is de christelijke bevoegdheid of gewoon humaniteit, vanuit het hart, fundamenteel waarop het Brede Dak wil rusten. Waar? In de ontmoetingszaal van het Hemminkhof aan de Wildenborschseweg te Ruurlo. Wanneer? Donderdag 5 augustus, 2 september, 7 oktober, 4 november en 2 december. Aanvang: 17.00 uur binnenlopen en een glaasje; 17.30 uur aanvang maaltijd; 19.30 uur afronding.

De locatieleiding van de H. Willibrordkerk nodigt de parochianen die mee willen doen, uit zich aan te melden. Dat kan per e-mail via info@willibrordkerkruurlo.nl. Wie geen mail heeft, kan zich ook telefonisch aanmelden bij Anny Strijker, telefoon 0573-452 652.

H. Willibrord - Hengelo

Spalstraat 38; 7255 AD Hengelo (Gld.); 0575-461275;
info@willibrordhengelo.nl; www.willibrordhengelo.nl
secretariaat: vrijdag 11.00 - 12.00 uur.
Rekeningnr.: NL12RABO0121301346
NL82RABO0119538857 (kerkbijdragen);
Redactie: henk@roes-po-advies.nl

Locatieraad/pastoraatgroep

Henk Roes, secr. 461061; Theo Keurentjes, 464247;
Ans Schabbink, 462570; Gerald Veldscholten, 463482.

PCI: email: hengelo@pci12apostelen.nl

Intrededienst ds. Rineke van den Berg

In de dienst van zondag 18 juli jl. om 10.00 uur is ds. Rinke van den Berg door ds. Joop Mol verbonden aan protestantse Gemeente Hengelo Gld. Ook wij hadden een uitnodiging ontvangen om hierbij aanwezig te zijn. Namens onze parochie was aanwezig Gerry Spekkink. Zij is tevens lid van de Raad van Kerken in Hengelo.

In de prachtige viering vol symboliek probeerde zij de basis te leggen voor de verbinding met de leden van de Protestantse Gemeente in Hengelo en met de andere kerkgenootschappen. Zij ziet voor zichzelf een rol als een verbinder. Zij stelt dat het bijzondere aan een dominee is, dat vele levens haar weg kruisen en dat ze daarin een vertrouwenspositie mag innemen. Ook in de relatie met de oecumene ziet zij mogelijkheden om samen op weg te gaan.

Wij, vanuit de Willibrord geloofsgemeenschap, wensen haar een vruchtbare periode toe en we hopen spoedig nader met elkaar kennis te maken. Samen vormen we tenslotte gemeenschap, een van Christus, verbonden met elkaar.

Buitenterras Willibrordhuus

Op zondag 4 juli jl. hebben we weer voor het eerst het ruime terras is in gebruik genomen. De bezoekers van de gebedsviering konden we weer een op koffie of thee aanbieden. Iedereen kon op voldoende afstand buiten zitten. De meeste bezoekers zijn gevaccineerd, waardoor het allemaal relatief veilig kan. Hulde aan allen die dit mogelijk hebben gemaakt.

Inlopmorgen weer van start

We hebben met ons allen een jaar achter de rug dat ons nog lang bij zal blijven. Een heleboel kon niet en een heleboel moest. Oorzaak de coronapandemie. Hoe vaak is dit woord wel niet uitgesproken? Overal kon het worden gezegd, alleen niet op de inlopmorgen in het parochiecentrum, ons "Willibrordhuus". Nu zijn er weer meer normale tijden aangebroken en willen we de Inlopmorgen graag weer opstarten. Elkaar ontmoeten op de donderdagmorgen: lekker bakje koffie of thee met het gebruikelijke koekje en vertellen wat er zoal te vertellen valt. Wel moeten we binnen nog wel voldoende afstand bewaren, maar buiten ligt dat anders. Buiten kunnen we net als vroeger met meer personen gewoon bij elkaar zitten. Inmiddels is achter het parochiecentrum het grind opgeruimd en vervangen door tegels.

Dus de stoelen mee naar buiten en daar genieten van elkaar weer te zien. We zijn inmiddels gestart op donderdagmorgen op de gewone tijd van half tien. Helaas is de opkomst nog niet op het peil van vóór Covid-19. Indien nodig en gewenst kunnen we nu ook het buitenteras hierbij betrekken. Nogmaals: eenieder is van harte welkom!

De werkgroep

Een grappig welkom voor toeristen in deze Kerk in Bergen!

Op een grote poster bij de ingang van een kerk in Bergen staat het volgende grappige welkom voor toeristen.

WELKOM!

Een warm welkom aan allen die single zijn, getrouwd, gescheiden, weduwe of weduwnaar, gay, onzeker, straatarm, tevreden of stinkend rijk.

Een warm welkom aan jengelende baby's en aan opgewonden peuters.

We **verwelkomen** je als je kunt zingen als een nachtegaal of maar een beetje in jezelf loopt te brommen. Je bent welkom als je alleen eventjes wilt rondneuzen, net bent opgestaan of pas de gevangenis hebt verlaten. Het maakt ons niet uit of je roomser bent dan de paus of tien jaar geleden met Kerstmis voor het laatst een kerk van binnen hebt gezien.

Een warm welkom aan iedereen boven de zestig die nog steeds niet volwassen is geworden en aan pubers bij wie dat juist veel te snel gaat.

We **verwelkomen** yogamoeders, voetbalvaders, noodlijdende kunstenaars, boomknuffelaars, cappuccino-nippers, vegetariërs, junkfoodeters.

We **verwelkomen** iedereen die probeert af te kicken of nog steeds verslaafd is. We verwelkomen je als je zorgen hebt, in de goot ligt of niet houdt van 'georganiseerd religie. (Ook wij gaan onze 'eigen' weg!) Wij bieden **een warm welkom** aan hen die denken dat de aarde plat is, die veel te hard werken, helemaal niet werken, niet kunnen spellen of hier alleen maar zijn omdat oma zo graag naar de kerk wilde gaan.

We **verwelkomen** iedereen met tattoos, piercings, beiden of helemaal niks. We bieden **een warm welkom** aan hen die vandaag wel een gebed kunnen gebruiken, die religie als kind door de strot kregen geduwd, of de weg kwijt zijn en toevallig hier zijn beland. We **verwelkomen** pelgrims, toeristen, zoekers, twijfelaars enJOU!

(BRON: www.kerkinbergen.nl)

H. Johannes de Doper - Keijenborg

Kerkstraat 7, 7256 AR Keijenborg; 0575-461314,
Secretariaat: donderdag 10.30-11.00 uur
Rekeningnr.: NL85RABO0125501102 (algemeen)
NL25RABO0125502958 (gezinsbijdrage Keijenborg)
NL97RABO0374716390 (gezinsbijdrage Zelhem)
Redactie: hannieankersmit@hotmail.com
Gezinsbijdrage/kerkbalans: C. Gerritsen 06-10065324

Locatieraad/pastoraatgroep

Rob Besselink, 462882; Hans Limbeek, 0314-641546,
Dini Compas-Nijenhuis, 06-40594236;
Annie Stapelbroek, 0314-641477

PCI: email: keijenborg@pci12apostelen.nl

Bereikbaarheid Sint Jan de Doper

Het parochiesecretariaat is geopend op donderdagmorgen van 10.30 uur tot 11.00 uur. Telefoon 0575-461314. Voor spoedgevallen bij een overlijden of spoedbediening belt u de parochiewacht. Telefoon 06 10 31 96 38 Contactpersoon voor Zelhem: De heer J. Waalderbos, Zonnebloemstraat 43, 7021 ZA Zelhem, tel. 0314-623809.

Stichting R.K. Begraafplaats Keijenborg

Contactpersoon: Mevr. J. Lamers tel. 0575 – 464162 email: begraafplaatskeijenborg@hotmail.com; website www.begraafplaatskeijenborg.nl De tarieven 2021 kunt u vinden op de website van de HH. Twaalf Apostelen, locatie Keijenborg!

Parochiële Caritas Instelling:

Secretariaat: Fons Lamers, Kroezerijweg 8, 7256 KR Keijenborg.

Kerkdienst gemist

Alle vieringen, ook vanuit Zutphen, zijn te beluisteren via Kerkdienstgemist (v/h kerkradio): www.12apostelen.nl/ locatie Keijenborg

Dopen

Aanmeldingen voor het dopen graag via het secretariaat van de parochie HH. Twaalf Apostelen, e-mail secretariaat@12apostelen.nl. Aangemeld zijn Nila Pennings en Olivia Hofman.

Meer versoepelingen in de kerk

Nu de regering en het bisdom versoepelingen hebben aangekondigd, gelden de volgende regels.

Het mondkapje is geen verplichting als men maar de 1,5 meter in acht houdt. Het desinfecteren bij binnenkomst is nog wel nodig. Meezingen mag helaas nog niet. Wij mogen nu 67 mensen in de kerk verwelkomen en reservering is alleen bij een eucharistieviering noodzakelijk. Ook bestaat de mogelijkheid om zich voor aanvang van de viering bij binnenkomst aan te melden.

Vrijdagmiddag voorafgaand aan de zondagviering kunt u tussen 15.00 uur en 18.00 uur bellen naar Ciska Gerritsen, telefoon 06-100 653 24. Ook liggen er aanmeldingsformulieren in de Mariakapel. Deze kunt u invullen en in de daarvoor bestemde doos doen. Aanmelding via de aanmeldbriefjes in de Mariakapel kan tot uiterlijk vrijdagmiddag 14.30 uur voorafgaand aan de weekendviering.

Oecumenische viering in Zelhem

De kerken van Halle, Keijenborg en Zelhem organiseren op zondag 19 september 2021 een oecumenische eredienst met als thema "Wat doe jij in vredesnaam?". Deze dienst wordt gehouden in de Lambertikerk in Zelhem en begint om 10.00 uur. Voorganger is Da. Wilfrida Stam. (In de protestantse kerk in Halle en de katholieke kerk in Keijenborg is deze zondagmorgen geen dienst.) Wij ontmoeten u graag in Zelhem. We volgen in de dienst de coronaregels zoals ze op dat moment gelden. U kunt zich telefonisch aanmelden op nummer 06-823 796 47.

De inhoud van het thema "Wat doe jij in vredesnaam?" is: een ander in het licht zetten. God ziet alle mensen als zijn kinderen, als broeders en zusters

verbonden met elkaar. Wat doen wij met het appèl om een gemeenschap te vormen? Daarom willen we deze zondagmorgen enkele plaatselijke organisaties de gelegenheid geven om hun werk nader toe te lichten. De collecte in deze dienst komt ten goede aan Stichting De Luwte in Zelhem, Dagbesteding "De Zonnewijzer" in Halle en "Philadelphia bakkerij" in Hengelo.

Namens de voorbereidingscommissie heten wij u van harte welkom als bezoeker, als tv-kijker (u kunt daartoe inloggen op kerkdienstgemist.nl/Lambertikerk Zelhem) of als radioluisteraar. Wij wensen u een inspirerende dienst.

Overleden

Op 11 juli 2021 is **Riek Roëling-Weenink** op de leeftijd van 95 jaar overleden.

(Kermis)viering

Op zaterdag 26 juni zou eigenlijk de jaarlijkse kermisviering worden gehouden, maar net als bij veel zaken die georganiseerd worden, gooiden de maatregelen rondom corona roet in het eten. Wel zijn er per 26 juni wat versoepelingen ingegaan. Zo is de mondkapjesplicht - zodra je 1,5 meter in acht kunt nemen - ten einde.

Op deze zaterdag was er wel een eucharistieviering waarin pastor Joost Baneke voorging. Het toeval wilde, dat hij rond deze tijd 7 jaar geleden tot priester werd gewijd en dat hij dit jaar 70 jaar wordt. Wij hadden de vendeliers van de schutterij gevraagd om aanwezig te zijn in de viering, zodat de viering rond St. Jan, patroonheilige van de kerk en de schutterij, een meer feestelijk tintje kreeg. Enkele leden van het koor 2Gether waren bereid om deze (kermis)viering op te luisteren. Na afloop was er buiten voor de kerk een vaandelhulde, welke door de aanwezigen met warmte werd ontvangen. Het was een hunkering naar 'hoe het was voordat corona zijn intrede deed'.

Locatieraad en pastoraatgroep

H. Martinus - Baak

Wichmondseweg 17, 7223 LH Baak; 0575-441291;
pastoriebaak@outlook.com
Opgave gebedsintenties: per mail: pastoriebaak@outlook.com
of bij Bennie Stapelbroek: tel. 0575 491060;
mail bennie.stapelbroek@gmail.com. Voor overige zaken: Ans
Berendsen: tel. 0575 441920; mail ans-arthur@hotmail.com
Rekeningnr.: NL96RABO0304501697
Redactie: pastoriebaak@outlook.com

Locatieraad/pastoraatgroep Berna Lamers, 441244;
berna.lamers@gmail.com; Arnold Wolbrink, 441206;
Petra Weel, 06 12536049

PCI: email: baak@pci12apostelen.nl

Vieringen in Baak

Op zaterdag 21 augustus zal om 19.30 uur de Oogstdankviering gehouden worden bij de veldkapel. Bij slecht weer is de viering in de kerk.

Voorgangers zijn ds. Hubertien Oostdijk en pastor Joost Baneke.

Op zondag 12 september is het ziekenzondag. Oud-leden van de werkgroep zullen in deze gebedsviering voorgaan. De viering begint om 9.30 uur.

Op dinsdag 21 september staat om 19.00 uur een woord- en communieviering gepland met als voorganger diaken Anton Bos.

Koffiedrinken

Het ziet er naar uit dat we na de vieringen in deze periode weer koffie en thee mogen drinken. Afhankelijk van de regelgeving zullen we u na de viering op de plaats koffie en thee aanbieden of aan tafels napraten.

Kerkhofvrijwilliger

Het onderhoud van het kerkhof wordt verzorgd door een groep vrijwilligers. Deze groep is onderverdeeld in kleinere groepjes die om de beurt het kerkhof schoffelen, harken, enzovoort. Zo ligt het kerkhof er weer keurig bij. Nu zijn er een tweetal mensen gestopt in deze werkgroep in verband met ouderdom. Om de belasting van de overgebleven vrijwilligers niet te verhogen doen we een oproep op u. Wie heeft er een halve dag per 8 weken voor over om gezellig samen het kerkhof te verzorgen? Graag contact opnemen met Arnold Wolbrink, telefoon 06-833 239 22.

Oogstdankviering

De oogstdankviering wordt gehouden op zaterdag 21 augustus, aanvang 19.30 uur. De viering heeft een oecumenisch

karakter. Voorgangers zijn dit keer pastor Joost Baneke van de rooms-katholieke parochie HH. Twaalf Apostelen en dominee Hubertien Oostdijk van de protestantse kerk Steenderen. Het thema van deze oogstdankviering 2021 is 'Wisselvalligheid'.

Wij verzoeken u om een bloem mee te nemen; van alle meegebrachte bloemen kunnen we dan samen een mooi geheel maken. Bij slecht weer zullen we uitwijken naar de St. Martinuskerk in Baak.

Ziekenzondag

Op zondag 12 september is het ziekenzondag. We hebben op basis van de vele positieve reacties vorig jaar besloten om ook dit jaar op ziekenzondag een viering te verzorgen door de werkgroep. De bezoekersgroep kan dan op ziekenzondag de rozen aan de zieken rondbrengen. Een mooi gebaar! We willen deze traditie voortzetten. Juist dit jaar met de coronapandemie, waarbij we allemaal gemerkt hebben hoe belangrijk

gezondheid is, willen we de zieken onder ons een hart onder de riem steken. De viering begint om 9.30 uur.

Baak, uit de kunst

De expositie "Baak, uit de kunst" is te zien tot zondag 26 september. Zeven Baakse schilders tonen hun werk in de St. Martinuskerk. De expositie is te bezichtigen op vrijdag, zaterdag en zondag van 12.00 uur tot 17.00 uur. Om de andere week is er naast de expositie ook een activiteit.

Op zondag 22 augustus wordt een klein Jeu de Boules-toernooi gehouden.

Aanmelden bij Henk Samberg, telefoon 06 – 465 161 60.

Zondag 5 september staat in het teken van eieren. Aanmelden bij Jan Hubers, telefoon 0575-441 406.

Zaterdag 11 september en zondag 12 september zijn de Open Monumentendagen. Deze dagen zijn er rondleidingen door het kerkgebouw en kan men de toren beklimmen. Aanmelden hiervoor bij Jan Willemsen, telefoon 06-223 981 14.

De entree voor de expositie is gratis, een vrije gift is van harte welkom. Voor de extra activiteiten wordt een kleine bijdrage van € 2,- gevraagd om kostendekkend te kunnen zijn. De organisatoren en alle deelnemers aan de expositie "Baak, uit de kunst" zien ieders komst met belangstelling tegemoet. Tijdens de expositie is het liturgisch deel van de kerk ook geopend en kunt u desgewenst een kaarsje opsteken bij Maria.

Familieberichten

Op 13 juni is **Everdien Schut-Stapelbroek** overleden. Zij was 73 jaar.

Op 17 juli is **Yvonne van Leussen-Hendriksen** overleden. Zij was 71 jaar.

Gebedsintenties

Zo. 12/9: Theo Tigchelovend; Doortje Alofs; Everdien Schut.
Di. 21/9: Fam. Hendriks-Hermesen; Antoon en Johan Janssen; Ouders Dashorst-Brink; Ouders van Leussen-Wolbrink; Theo Tigchelovend; Doortje Alofs; Everdien Schut; Teun en Marie Eliesen-Hendriks; Ouders Hebben-Smit; Jos en Bets Hermesen-Goris; Thé en Riek Jansen-Mentink en zoon Jos.

H. Willibrord - Drempt

Zomerweg 19, 6996 DD Drempt.
 Secretariaat: Hoefkensestraat 12, 6996 DS Drempt
 locatieraaddrempt@gmail.com, 0313 479294
 Opgave gebedsintenties:
 rk.drempt.gebedsintentie@gmail.com
 Rekeningnr.: NL25RABO0304500259
 Redactie: redactie.willibrord.drempt@gmail.com

Locatieraad / pastoraatgroep

Ingrid Stortelder-Spigt, 0313 479294
 Henrie Bremer, secretaris
 Fons Janssen, penningmeester
 Peter Hammink

PCI: email: drempt@pci12apostelen.nl

Wilt u ook ParochiePost ontvangen?
 Stuur dan een mailbericht naar
 communicatie@12apostelen.nl of ga naar
 de website van de parochie en meld u aan!

Anders vieren

Op zondag 3 oktober 2021 om 10.00 uur is er na een lange periode van afwezigheid door Covid-19 weer een viering 'Anders vieren' in Drempt. Voorgangers zijn parochiemedewerkster Laura van de Kam en Peter Hammink. Wat de invulling van deze viering precies zal zijn, is afhankelijk van de coronamaatregelen in oktober. De viering zal indien mogelijk muzikaal worden ondersteund door het koor Feeling.

Iedereen is van harte welkom!

Aanmelden vieringen

U kunt zich vóór vrijdagmiddag 16.00 uur voorafgaand aan een weekendviering aanmelden door een e-mail te sturen naar locatieraaddrempt@gmail.com. Vermeld in de mail duidelijk uw naam, telefoonnummer en het aantal personen met wie u wenst te komen. Telefonisch aanmelden kan tot zaterdagmiddag 16.00 uur bij Ingrid op telefoonnummer 0313 – 479 294.

We mogen weer met meer mensen samenkomen, maar natuurlijk wel met inachtneming van de 1,5 meter-afstandsregel. Het is ook mogelijk zonder reservering te komen. Alleen als er nog plaatsen vrij zijn bent u welkom.

De Nationale Ziekendag

Op Nationale Ziekendag, zondag 12 september, zal tijdens de viering die wordt voorgegaan door parochiemedewerkster Laura van de Kam speciale aandacht geschonken worden aan de ziekendag. In dat weekend worden de zieken en thuiszittenden bezocht met een attentie. Bezoek wordt zeer op prijs gesteld. Het contact tussen gezonde en zieke mensen is daarbij niet bedoeld als eenrichtingsverkeer: de levenservaring van zieke mensen kan inspirerend zijn voor gezonde mensen.

Wat doet de Zonnebloem? Helaas heel weinig in deze coronatijd. Hopelijk komt daar snel verandering in. Als het allemaal weer wat beter gaat, zijn er verschillende activiteiten zoals een bezoek aan een bezienswaardigheid, het optreden van een zanggroep, bingo of iemand die iets komt vertellen over een bepaald onderwerp. Ook zijn er aangepaste vakanties, die bedoeld zijn voor mensen met een lichamelijke beperking en afhankelijk zijn van intensieve verpleging. Tijdens de viering zal er een extra collecte zijn voor de Zonnebloem.

Dit artikeltje wil ik afsluiten met een citaat van Cordaid (voorheen de Bond Zonder Naam).

Om kijken naar elkaar.

Het mooie is dat iedereen het kan.

Je hoeft het alleen maar te doen.

Annie Notenboom-Leisink

ParochiePost

ParochiePost is de digitale nieuwsbrief van de parochie. In deze nieuwsbrief vindt u het laatste nieuws binnen de parochie. ParochiePost verschijnt minimaal eens per twee weken of zoveel vaker als nodig is.

Oktober Mariamaand

Op woensdag 6 oktober 2021 om 19.00 uur is er een Plechtig Lof in de H. Willibrordkerk in Achter-Drempt. Voorganger is diaken Anton Bos. Het koor en de organist zingen en spelen voor ons en misschien mogen we ook zelf weer meezingen. In deze tijd is het fijn om samen met Maria te bidden, voor steun en sterkte. Als het weer mag, sluiten we dit lof af met een kopje koffie of thee. We hopen dat u met ons mee viert!

Mariawerkgroep Drempt

Kopij

Sluitingsdatum kopij: 10 september 2021
 redactie.willibrord.drempt@gmail.com

H. Willibrord - Olburgen

Olburgseweg 4; 7225 NB Olburgen, 0575-451279,
bgg 0575-451454.
Rekeningnr.: NL42RABO0148900313
Redactie: jansenmts@gmail.com

Locatieraad/pastoraatgroep

Jan den Hartog, voorzitter, 452815
Alex Gerritsen 450950
Anke Pasman, 451261

PCI: email: olburgen@pci12apostelen.nl

Activiteiten voor vrouwen

Houd voor actuele berichten de site www.olburgen-rha.nl in de gaten. Zodra er een activiteit is, wordt deze hier meteen gepubliceerd.

Boekenuitleen Olburgen

In augustus is de boekenuitleen op vrijdagmorgen geopend voor het lenen en inleveren van boeken van 10.30 uur tot 11.30 uur. Vanaf september gaan we ook weer op de dinsdagavond open. Iedereen is dan welkom tussen 18.30 uur en 19.30 uur. Actuele informatie wordt op de site www.olburgen-rha.nl vermeld.

Het lenen van een boek is gratis en je hebt een jaar de tijd om het boek weer terug te brengen. Ook hebben we een voorraad boeken voor de verkoop. Deze boeken hoeven niet meer retour. Met de opbrengst kunnen nieuwe boeken aangeschaft worden.

Nieuwe boeken vanaf juni 2021

Kim Un-su	De plotters
Eleonore Brown	Een zomer in Parijs
Simon Stranger	Een vreemde in de wereld
Robbert Harris	De tweede slaap
Raynor Winn	Het zoutpad
Arend Hulshof	Rijpstra's ondergang
Linda van Rijn	Piste alarm
Jane Johnson	De zoutroute
Katie Fforde	Praktisch perfect
Mirjam Mous	Vals spel
Elle van Rijn	De crèche
Connie Palmen	De vriendschap
Tom Knipping & Iwan van Duren	Ik ben getrouwd met voetbal en ga vreemd met mijn vrouw
Bob Dijkgraaf	Ons Feijenoord
Rosita Steenbeek	Terug in Rome
Bert Wagendorp	Ferrara
Jeroen Brouwers	Bezonken rood
P.F. Thomese	J. Kessels: the novel

Edmund de Waal	De haas met ogen van barnsteen
Anne Delbée	Camille Claudel, een vrouw
Peter Römer	De Cock en de schaduw van de dood
Annejet van der Zijl	Anna, het leven van Annie M.G. Schmidt
Uni Lindell	Suikerdood
Jannetje Koelewijn	De hemel bestaat niet: over het leven van mijn ouders
Frances Moyes	Een huis in Toscane
Tommy Wieringa	Honorair kozak
Nora Roberts	De wet of de liefde
Adler-Olsen	De vrouw in de kooi
Adriaan van Dis	Indische duinen

Kerkdienst gemist via Internet

U kunt elke viering rechtstreeks beluisteren via het internet. Kijk daartoe op <https://www.12apostelen.nl/index.php/vieringen/>. Dit geldt voor de reguliere vieringen en ook voor huwelijksvieringen, avondwakes, uitvaartdiensten en andere vieringen. Mensen die veraf wonen kunnen er dan toch bij zijn. De opnames beginnen enkele minuten voor aanvang van de viering en blijven daarna nog enkele weken te beluisteren en te downloaden.

Rooster

Weekendvieringen

15 augustus:	Woorddienst
5 september:	Woorddienst
26 september:	Woord- en communieviering

Diensten in de omgeving

21 augustus:	Veldkapel Oogstdankviering
--------------	----------------------------

Stichting Vrienden van Dora Visser

Maandelijks is er in de kerk van Olburgen een eucharistieviering. In september en oktober zijn de vieringen op:
3 september, aanvang 15.00 uur
1 oktober, aanvang 15.00 uur

Misdienaars

In de komende periode zijn er geen diensten voor de misdienaar.

Collectanten

15 augustus:	Jan Baars
5 september:	Joost Langenhof
26 september:	Erna Bosch

Lectoren

26 september:	Anke Pasman
---------------	-------------

Kosters

15 augustus:	Jan Baars
3 september:	Theo Damen
5 september:	Joost Langenhof
26 september:	Cilia Langenhof
1 oktober:	Theo Damen

Bloemversiering

14 aug. – 27 aug.:	Betsie en Nicole
28 aug. – 10 sept.:	Diny en Leonie
11 sept. – 24 sept.:	Thea en Gerda
25 sept. – 8 okt.:	Yvonne en Til
9 okt. – 22 okt.:	Betsie en Nicole

Dames- en heren koor

Op zondag 26 september 2021 is er om 9.30 uur een gezongen viering.

Intenties

15-8: Annie Gosselink-Pasman en Albert Gosselink, Geert, Vader en Moeder Pelgrom, Mientje Schotman, Overleden ouders Harry en Grada Gerritsen-Reulink, Herman en Bep Pasman, Gradus en Dinie Baars, Robert Vallen, Antoon Gosselink en Truus Gosselink-Steeverink, Jan Egging en Marietje Egging-Houtman. **5-9:** Jan Egging en Marietje Egging-Houtman, Willemien Horstink-Groot Koerkamp en Jan Horstink, Herman en Bep Pasman, Rie Gosselink-Harms en Ton Gosselink, Anny Gieling. **26-9:** Jan Wigman en Willy Wigman-Reijers, Gradus en Dinie Baars, Overleden ouders Harry en Grada Gerritsen-Reulink, Herman en Bep Pasman

Kopij

Heb jij een artikel waarvan je denkt dat het leuk is voor het blad *Onderweg* of voor de website, geef dit dan digitaal door aan jansenmts@gmail.com. De uiterste inleverdatum van kopij voor *Onderweg* nummer 7 van jaargang 9 is 6 september 2021 (uiterlijk 20.00 uur). Kopij inleveren op e-mailadres jansenmts@gmail.com.

H. Willibrord - Steenderen

Bronkhorsterweg 2F, 7221 AC Steenderen
 Secretariaat: Azaleastraat 14, 7221 AZ Steenderen
 Tel.: 0575 452101; b.g.g. 06 16066571
 email: mariaschut@kpnmail.nl
 Rekeningnr.: NL28RABO0148991939
 Redactie: mariaschotman@gmail.com

Locatieraad Trudi van der Weijden, vz.; Trees Huis in 't Veld, pm.; Nel Verheul, secr., 470596, familie.verheul@kpnmail.nl; Willie Geurts, geb.

Pastoraatgroep Marijke Steemers, Maria Schut, secr. 452101, mariaschut@kpnmail.nl; Annie Willemsen, Maria Schotman, vz.

PCI: email: steenderen@pci12apostelen.nl

Paaskaars voor een parochiële duizendpoot

In 2020 is de paaskaars maar een paar keer gebruikt. Normaal mag deze kaars branden in de periode van Pasen tot Pinksteren en bij uitvaarten, huwelijken en doopvieringen. Vorig jaar konden we in de paasperiode niet naar de kerk vanwege de eerste lockdown. Er waren wel een paar uitvaarten waarbij de kaars ontstoken werd. We hebben een goede bestemming voor de kaars gevonden in de persoon van Henk Langenhof. Henk is zo ongeveer dagelijks in en om de kerk te vinden om de nodige werkzaamheden uit te voeren. Hij stuurt de onderhoudsgroep aan, is koster bij gewone diensten en bij uitvaarten. Koster-zijn bij uitvaarten is niet alleen zorgen dat alle voorbereidingen zijn getroffen, maar ook dat er vooraf contact met de familie is voor de muziekkeuze tijdens de dienst en het testen van die muziek. De koster zorgt er ook voor dat bij gebruik van het mortuarium de deur steeds open is, dat in het Kerspel alles klaar staat als daar de condoleance plaatsvindt, en dat het geluid op het kerkhof klaarstaat (waarbij eerst de batterijen opgeladen dienen te zijn). Uren is Henk met zo'n uitvaart bezig. Daar verkrijgt menigeen zich op.

Op een woensdagmiddag in juli is de paaskaars aan Henk en zijn vrouw Gerda overhandigd door Trudi van der Weijden. De kaars zal een mooi plekje krijgen in hun huis.

Vergadering locatieraad en bestuur

De locatieraad heeft met de heren Herman Heuver en Kees Koersveld van het bestuur om de tafel gezeten om te praten over het onderhoud van de kerk. Het dak van de sacristie is lek. Voor reparatie hiervan worden offertes opgevraagd.

Strooiveld

Het strooiveld is al enige tijd gereed. Er wordt in het najaar nog een mooie struik bij geplaatst. Nabestaanden kunnen de as van hun overledene hier uitstrooien. In een steen kan de naam van de overledene gegraveerd worden. Deze steen komt dan op het grijze grind te liggen. Voor het uitstrooien dient vooraf contact te worden opgenomen met de stichting begraafplaats.

Vieringen

Het is fijn dat er niet meer gereserveerd hoeft te worden om een viering bij te wonen. De afstandsregels worden natuurlijk wel gehanteerd en de namen en telefoonnummers van de aanwezigen worden genoteerd. De vieringen worden goed bezocht, vooral als er een eucharistie is. Elke 14 dagen is er een woorddienst of eucharistieviering. De muzikale omlijsting wordt meestal verzorgd door drie of vier leden van het gemengd koor. Ook leden van 2Gether hebben al een paar keer een viering van zang voorzien. De kerkgangers mogen jammer genoeg nog niet meezingen.

Open monumentendag

Dit jaar wordt op 11 september en 12 september de Open Monumentendag georganiseerd. Onze kerk is dan ook opengesteld. Mocht de kermis op 11 september doorgaan, dan is de kerk die dag gesloten. Op 12 september is er om 12.00 uur eerst een doopviering. De kerk gaat pas daarna open.

Overleden

Op maandag 12 juli overleed, na een kort maar hevig ziekbed, de heer **Herman (Hermanus Hendrikus) van Hal** op de leeftijd van 73 jaar. Vrijdag 16 juli is de afscheidsdienst voor Herman geweest in onze parochiekerk, waarna hij is begraven bij zijn vrouw Ans. Herman was een heel handige man.

De familie bracht een kruiwagentje mee die hij gemaakt had. Voor al zijn kleinkinderen had hij zo'n kruiwagentje gemaakt. De klompen waar hij altijd op liep stonden er ook evenals zijn T-shirt met de tekst 'Als opa het niet kan maken dan lukt het niemand'. De bloemengroep had een prachtig bloemstuk gemaakt. Wij wensen de familie van Hal veel sterkte toe in deze moeilijke tijd.

H. Willibrord - Vierakker

Vierakkersestraatweg 31, 7233 SE Vierakker, 0575-441286,
info@demooistekerk.nl; www.demooistekerk.nl
Secretariaat: donderdag 10.00 – 10.30 uur
Rekeningnr.: NL40RABO0366417029
Rekeningnr.: NL86RABO0327465948 (restaurantie)
Redactie: j-m.holtslag@tele2.nl

Locatieraad Charlotte Bonga, vz., pm., 441261;
Jan Marijnissen, 441276; Valentijn van Waalwijk,
06 83124367.

Pastoraatgroep Michel Roording, 0630727690.

PCI: email: vierakker@pci12apostelen.nl

Familieberichten

Op 12 juni jl. is **Henk Nijenhuis** op de leeftijd van 80 jaar overleden. Geboren in de oorlog als vijfde in een gezin van dertien kinderen. Na het werk was er tijd voor voetbal, rugby en zwemmen in de beek. Henk nam de boerderij over in de jaren zeventig en trouwde in 1973 met Wilma. Al snel werd Esther geboren, later gevolgd door Josine en Annet. Naast een buitenmens was Henk ook een paardenmens. Na zijn pensionering ging hij in De Steeg bij de Havikerwaag zijn inspectierondes maken langs de paarden aldaar. Het was allemaal zo mooi, maar toen kwam begin dit jaar de mededeling dat hij niet meer lang te leven zou hebben. Een klap voor de gezinsleden, maar Henk bleef er heel rustig onder. Hij accepteerde het. Henk heeft veel voor het dorp betekend. Zo werden de wandelpaden door hem bijgehouden en gemaaid. Henk zat in de Vutters groep, die veel werk verrichtte op en rondom het Socii terrein, zoals snoeien en bladblazen. Ook de Jeu de Boules baan werd onderhouden en werd er op gespeeld. Voor de kerk was Henk erg belangrijk vanwege zijn lidmaatschap van het kerkkoor. Bijna zestig jaar zong hij de sterren van de hemel. Maar omdat hij zich niet op de borst wilde kloppen weigerde hij een onderscheiding hiervoor. Eenvoudig en principieel, want hij voelde zich niet beter dan andere mensen. Een eigenschap om trots op te zijn. Het leek of het hele dorp op een prachtige zonnige vrijdagavond van Henk kwam afscheid nemen. Een dag later, zaterdag, werd hij gecremeerd bij de Omarming in Zutphen. Een prachtig mens is van ons Vierakker-Wichmond heengegaan.

Kinderkerkdienst met De Garve

Op zondag 26 september a.s. is er een kinderkerkdienst met ouders en

leerlingen van basisschool De Garve bij en in de St. Willibrorduskerk. Medewerking verlenen dominee Tim Wiersum, leerkrachten en kinderen van de school en Jan Marijnissen. In de kerk speelt een organist iets met vogelgeluiden. Nieuwsgierig? Kom dan ook kijken en luisteren. Aanvang 10.00 uur.

Openluchtviering 22 augustus 2021

Volgens de traditie openen we dit jaar de feestweek, die vanwege corona ook nu weer flink is afgeslankt, met een oecumenische openluchtviering. Op zondag 22 augustus willen we de openluchtviering houden op het gazon voor de pastorie van onze kerk. Dominee Tim Wiersum zal in deze dienst voorgaan. Het geluid wordt verzorgd door Bert van Dijk. Gerry Hiddink en Jozef Holtslag zingen enkele liederen en Jan Schieven speelt trompet. Ron Holtslag dirigeert het (vierstemmig) oecumenisch koor. Er is ook een kinderactiviteit. Een schriftlezing wordt gedaan door de voorzitter van het Oranjecomité, Henk Huurnink. Anita

Geerders-Hermesen leest het evangelie. Verder werken mee Michel Roording, Jan Krijt en Jan Marijnissen. De collecte is voor de Cliniclowns.

De viering begint om 10.00 uur. Mocht het regenen, dan is de viering in de kerk.

Oproep

Zoals u weet zijn er veel vrijwilligers die onze geloofsgemeenschap levend en levendig houden. Veel van die vrijwilligers doen hetgeen zij doen al vele jaren met veel passie. Toch zijn er ook steeds weer nieuwe vrijwilligers nodig, omdat er mensen zijn weggevallen of omdat mensen na vele jaren van inzet er voor kiezen om eens wat anders te gaan doen.

Eén van die vrijwilligers is Margreet Gründemann. Zij heeft zich vele jaren ingezet voor de locatieraad en later het beheer van de begraafplaats. Nu kiest zij ervoor om haar vrije tijd een andere invulling te geven, waardoor wij dringend op zoek zijn naar iemand die het beheer van de begraafplaats wil overnemen. Als je hier belangstelling voor hebt, of als je eerst meer wilt weten over wat deze functie precies inhoudt, neem dat contact op met Charlotte Bonga (tel. 441261). In het volgende nummer van Onderweg komt een uitgebreid interview met Margreet Gründemann.

Er zijn meer vrijwilligersplekken waarbij aanvulling gewenst is: Frans Hilge zou heel graag assistentie willen bij zijn werk in de tuin van de kerk. Ga eens een keer kijken in de tuin bij de kerk en maak een praatje met Frans en wie weet? Ook voor de kerkopenstellingen op dinsdag- en donderdagmiddag zoeken wij nog mensen. Ook hiervoor kunt u rustig eens in de kerk komen kijken, zodat u ziet wat het "werk" inhoudt.

Een kaarsje bij Maria in Borculo

Op 13 mei 1883 kreeg de kerk bij de inwijding de naam van de patroonheilige: Onze Lieve Vrouw Tenhemelopneming.

Links vooraan in de kerk is een beeltenis van Maria. Tijdens vieringen branden daar kaarsen en men kan men er bij een huwelijk of uitvaart een bloemetje neerleggen. Vaak wordt er dan het Ave Maria gezongen.

Achter in de kerk hangt een afbeelding van Onze Lieve Vrouw van Altijddurende Bijstand. Hier branden voornamelijk kaarsen voor intenties. Hier liggen het intentieboek en het overlijdensregister dat teruggaat tot 1946.

Buiten hangt sinds 2015 een klein kapelletje aan de muur van het KJ-gebouw waarin onze ontmoetingsplek en secretariaat gehuisvest is. Bij deze prachtige beeltenis van O.L.V. Tenhemelopneming wordt bij een uitvaart vaak even stil gestaan en ook hier is de mogelijkheid voor het branden van kaarsen.

Mocht u nieuwsgierig zijn geworden, kom dan gerust eens een kijkje nemen. U bent van harte welkom.

Maria, poort van Gods genade,
Gij hebt gedragen en gevoed
die hemel en aarde niet omvatten.
Gij dienstmaagd des Heren
weest gegroet.

Leer ons in deemoed met U waken,
in aandacht bij Gods heilig woord
dat wij het aanhoren en bewaren
o Zetel der Wijsheid zoals Gij.

Gegroet Gij Moeder van genade,
U prijzen alle volken groot.
Gezegend zijt Gij onder de
vrouwen.

Gezegend die Gods woord hebt
geloofd.

O Vrouw in glorie opgenomen,
beeld en belofte van ons heil.
Gezegende bid, opdat wij groeien
in Christus de Heer, tot
volkomenheid.

